AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 6 | PHONE PARK 6407. | WORCESTER, MASS., 8 d. Vasario (February), 1923. | KAINA 5 CENTAI. | Vol. IX.

TALKININKAI REIKALAUJA NUGINKLUOT KLAIPĖDOS SUKILĖLIUS. KLAIPĖDA TOKĮ REIKALAVIMĄ SKAITO SUTARTIES LAUŽYMU.

Lenkai nori, kad talkininkai juos pasiųstų lietuvius iš Klaipėdos išvaryt. Tautų lyga nori paimt Klaipėpos reikalus išrišt, Lituvo s atstovas protestuoja. Karaliaučiuje sukilo gyventojai prieš lenkus, francuzus ir belgus. Grekija rengiasi galutinai karėn su turkais. Užgriuvo 600 kasėjų Silezijos kasyklose.

TALKININKŲ NOTA LIETUVAI DĖL KLAIPĖDOS.

Kaunas, Lietuvoj. Talkininkai įteikė Lietuvai notą, kurioje reikalauja, kad Lietuva "dėl Mažosios Lietuvos išganymo" priverstų Klaipėdos krašto sukilėlius nusiginkluot ir pasitraukt iš Klaipėods teritorijos, kartu panaikinant ir Simonaičio įsteigtą valdžią. Reikalavimo išpildymui paskiriama septynios dienos, ir toms prabėgus, jeigu reikalavimas nebus išpildytu, Francuzija, Anglija ir Italija pertrauks diplomatiškus ryšius su Lietuva ir Klaipėdos klausimą išrišt paves "tautų lygai". Lietuvos valdžia teisinasi neturinti galės reikalavimą išpildyt, gi Klaipėdos direktorija šitą talkininkų reikalavimą vadina musių pertraukos sutarties laužymu.

TAUTŲ LYGOS SUSIKIRTIMAS SU LIETUVOS ATSTOVU.

Geneva, Šveicarijoj. Vadinama tautų lyga, kuri šiadien nieko pasaulyje nereiškia ir valstybių pinigus eikvodama dar jokią užduotį atlikt nepajiegė, savo posėdžiuose pakėlė Klaipėdos klausimą ir norėtų ten gaut "naują darbą." Prisiminus Klaipėdą, Lietuvos atstovas Sidzikauskas pasiulė "tautų lygai" pirmiau užbaigt Vilniaus klausimą ir tik paskui kištis į kitus Lietuvos reikalus. Tas labai nepatiko Hymansui ir Viviani, kurie tuojau pagrumojo Versaliaus sutarties protokolu ir lygos konstitucijos 16 paragrafu. Sidzikauskas pasitraukė iš posėdžio.

LENKŲ SIUNDYMAS LIETUVOS TALKININKAIS.

Paris, Francuzijoj. Lenkija jau trečiu kartu oficiališkai atkreipė talkininkų domą į Lietuvą, tikrindama, kad Lietuva tikrai surengusi Klaipėdos sukilimą ir tuomi labai pažemino talkininkus, su kurių autoritetu taip pasielgdama nesiskaito. Taip Lenkija skųsdama Lietuvą, kreipia mintį, kad talkininkai lenkus pasiųstų iš Klaipėdos išvaryt lietuvius.

KARALIAUČIAUS GYVENTOJŲ SUKILIMAS.

Berlin, Vokietijoj. Karaliaučiaus gyventojai ėmė kelt demonstracijas prieš lenkus, belgus ir francuzus. Skaitlingos demonstracijos miesto gatvėse atsibuvo jau keturis kartus. Demonstrantai galiaus užpuolė Francuzijos ir Lenkijos konsulatas, išdaužė jų langus ir išlaužė tvoras. Vietinė policija areštavo 60 domonstrantų, vienok bijosi naujų sukilimų. Burgomistras telegrafu į Berlyną prašė atsiųst kariumenės apsaugojimui lenkų, belgų ir francuzų konsulatų.

UŽGRIUVO KASYKLOSE 600 ŽMONIŲ.

Berlin, Vokietijoj. Bauthene, lenkiškoje Silezijoj ištiko smarki ekspliozija Heinits kasyklose, kuriose užgriuvo 600 kasėjų. Ikišiol išimta 35 negyvi ir pora šimtų sužeistų, kiti visi dar ne surasti, nes tuketa žmonių prie atkasimo užgriuvusios angos; šauktasi Lenkijos valdžios pagelbos, bet ta nesiskubina.

TURKAI GAL TAIKYSIS SU ANGLAIS.

Paris, Francuzijoj. Turko-anglų reikalai Lausannoj buvo galutinai iširę ir delegatai buvo jau besiskirstą, bet turkai galiaus sutiko priimt Anglijos reikalavimus ir prižadėjo netrukus pasiųst savo įgaliotinius į Londoną, kad ten galutinai susitarus su Anglija ir pasirašius taikos sutartį. Galbut tuomi bus padaryta taika turkų ir su grekais.

VOKIEČIŲ STRAIKAS IŠIRO.

Coblentz, Vokietijoj. Išauktas vokiečių straikas prieš francuzus prie geležinkelių, iširo, kadangi straikieriai negalėjo pakęst francuzų persekiojimų. Cologne, Coblentze, Treve ir Ludwigschfe darbininkai sugrįžo prie darbo. Schutzpolize ir Duesseldorfe dar straikieriai laikosi, bet dauguma jų linksta prie straiko atšaukimo.

FRANCUNZAI UŽIMA NAUJUS MIESTUS.

Berlin, Vokietijoj. Francuzų kariumenė užima naujus Vokietijos miestus. Pastaromis dienomis užėmė Appenweier, Offenburg, ir Buhl, ir eina artyn prie Vohvinkel. Netrukus gali but užimtas ir Hagen su Hamm ir Elbertfelt su visais Wupper kloniais, tada francuzai lengvai pasiektų ir Frankfordą.

RUSIJOS IR LENKIJOS NERIMAVIMAI.

Berlin, Vokietijoj. Užrubežinių laikraščių korespondentai skelbia, kad parubežiais, tarp Lenkijos ir Rusijos abiejų pusių kariumenės žymiai grupuojasi, ir galbut Rusija rengiasi eit Vokietijai talkon, gi Lenkija rengiasi rusus neleist. Kiek sužinota, Rusija rengiasi prašyt Baltiko valstybių, kad tos per savo teritorijas leistų rusų kariumenei pereit Vokietijos link, gi Lenkija mano ir ten rusus neleist.

FRANCUZŲ SPAUDIMAS ANT VOKIEČŲ.

Berlin, Vokietijoj. Francuzai su belgais nusprendė spaust vokiečius visais budais, kad nubaidžius nuo pasipriešinimų. Jie paskelbė, kad neleis iš Ruhro okupuotos teritorijos Vokietijon nė maisto, nė kuro, nė drabužio, kad tuomi vokiečius privertus prie pildymo, kad ir mažiausių reikalavimų.

GREKIJA RUOŠIASI KARĖN SU TURKAIS.

London, Anglijoj. Grekija galutinai ruošiasi karėn su turkais už Traciją. Skubinai mobilizuoja kareivių pulkus, rengia transportavimui amuniciją ir jeigu tik turkai nepasirašys sutartį su Anglija, bus paskelbta karė, kurioje pilnai tikimasi turėt paramą iš Anglijos ir Francuzijos. Turkai betgi vengia tokios karės ir galbut sutiks priimt Anglijos reikalavimus.

ANGLIJOS TARIMASIS SU RUSIJA.

Moskva, Rusijoj. Šiomis dienomis baigiama sutartis Rusijos su Anglija kaslink koncesijų, kuriomis Rusija rengiasi pavest Anglijai 1100 keturkampių myl. žemės plotą išilgai Juodasias jures Gouria aplinkėse, kur yra dideli aliejaus šaltiniai, kad ten įrengus petrolejaus šulinius. Jeigu sutartis įvyks, tai bus pirmutinė Anglijos koncesija Rusijoj.

METĖ BULGARIJOS PRIEMERUI BOMBĄ.

Sofija, Bulgarijoj. Kada National teatre pirmoje ložoje sėdėjo su trimis ministeriais priemeras Stambolski, ištolo vienas vyriškis į ložą metė bombą. Bomba nuplėšė kraštą ložos ir išnešė šmotą sienos, bet nė priemerą, nė su juomi buvusius ministerius, ne užgavo. Bombos metikas, kiek žinios pasiekia, pabėgo niekeno nesulaikytas.

REIKALAUJA PADIDINT KVOTĄ.

New York, N. Y. Penkiasdešimts fabrikantų, tarpe kurių yra ir E. H. Gary, prezidentas United States Steel korporacijos, grieštai reikalauja valdžios, kad butų išleistas naujas ateivystės įstatymas, kuris leistų atkeliaut didesniam nuošimčiui ateivių darbininkų, nes kitaip Suvienytose Valstijose išdirbystė turės subankrutyt.

FRANCUZAI SIULO $2 UŽ MERGAITĘ.

Dusseldorf, Vokietijoje. Laike demonstracijų vienas francuzų oficieras nušovė geležinkelio stotyje 15 metų vokietaitę. Užprotestavus prieš tai vietiniai vokiečių valdžiai, francuzų militariška valdžia teisinasi, kad mergaitė nušauta dėl neatsargumo, bet kad tėvams atlygint skriaudą, siulo 100,000 popierinių markių, kurios vertėje yra nepilnai $2.

SMARKI GAZO EKSPLIOZIJA.

Springfield, Mass. Vietinėse gazaunėse ekspliodavo gazu pripildytas kubilas. Ekspliozijos trenksmas sugriovė keliatą namų ir apie per dvidešimtį mylių aplink sugadino triobėsius. Žuvo ir trįs žmonės, tarpe kurių yra vienas bene lietuvis, Stasys Travinskas. Šiaip nuostoliai siekia kelias dešimtis tukstančių doliarių.

VOKIEČIAI IŠGABENO GARVEŽIUS.

Essen, Vokietijoj. Čia operuoja tik vienas Essen-Muelheim geležinkelis, vedantis į Berlyną, gi visi kiti galutinai yra sustoję, kadangi rengiantės prie straiko, vokiečiai išgabeno visus garvežius Vokietijos gilumon ir daugiau juos negražina. Vienatinė žomnių kelionė tik elektrikiniais geležinkeliais.

RUSIJOS NOTOS SUV. VALSTIJOMS.

Moskva, Rusijoj. Bolševikų valdžia pasiuntė Suvienytoms Valstijoms dvi notas, kuriomis nusiskundžiama ant admirolo Stark, kuris bolševikams užėmus Vladivostoką, išplaukė su visais laivais į Manilla ir negražina laivus. Prašoma S. V. valdžios tuos laivus apsaugot savo prieplaukose, bet čia valdžia supranta, kad tie laivai nėra bolševikų nuosavybe.

NORI ATSILYGINT DARBININKAIS

Roma, Italijoj. Italijos ministerių gabinetas apsvarstęs valstybės skolas Suvienytoms Valstijoms, kurioms įsiskolino laike pasaulinės karės surado, kad jokiu budu negali jas išmokėt pinigais ir nutarė pasiulyt Suv. Valstijoms savo darbininkus, kurie čia atvykę atidirbtų už skolas. Tai pirmutinis toks apsireiškimas pasaulio istorijoj, kad valstybė už skolas panorėtų atidirbt.

VOKIEČIŲ DARBININKŲ APELIACIJA.

Berlin, Vokietijoj. Okupuotos Vokietijos darbininkų organizacijos, vardu 12 milijonų organizuotų darbininkų visoj Vokietijoj, apeliuoja į Suvienytų Valstijų kongresą ir senatą, prašant, kad valdžia imtųsi užmezgimo pasaulinės taikos. Apeliacijoj pasakoma, kad Suvienytos Valstijos nedalyvavo pasaulinėje karėje, kad pasaulį sugriovus, bet kad jį išgelbėjus iš militaristų nagų, ir apie tai turi dabar atmint.

AREŠTAI UŽ ARSENALO APVOGIMĄ.

New Brunswick, N. J. Federališki detektivai areštavo arsenalo supredentą Perpente ir jo padėjėją Tittle, ir dar tris ypatas, kurios vogė iš arsenalo ginklus ir juos pardavinėjo privatiškoms firmoms. Yra susekta, kad tik vienų revolverių yra pavogta už $300,000. Detektivai užėjo kaip ginklai buvo kraujami į automobilius ir gabenami į Newarką.

ITALŲ KARĖ SU ARABAIS.

London, Anglijoj. Italijos kariumenė pradėjo mušius su arbais Tripolio aplinkėse, kad neprileidus arabus prie Tarpuna. Mušiai ištiko 2-ms koliumnomis ties Homs ir Sidi-Buargub, kur kovoje krito 300 arabų ir du italų kareiviai. Nuo čia italams einant į vakarus, nesutikta jokių pasipriešinimų.

TYRINĖS JAMES JONES KAPĄ.

New York, N. Y. Kaip jau anais sykiais minėta, kad yra tikrinama, jog Brooklyno kapuose, mirusio kareivio James Jones grabe yra paslėpta dalis Rusijos carų vainiko, kuri čia pergabenta iš Vladivostoko, kad persitikrinus kiek tame yra teisybės, valdžia sutiko atkast kapą ir atidaryt grabą. Laukiama paliepimo iš valstybės iždo ministerijos.

NEMOKA APSAUGOT VOKIEČIUS LENKIJOJ.

Paris, Francuzijoj. Vadinama tautų lyga kreipėsi į tarptautišką teismą Haagoj su pasiskundimu, jog ji negalinti išrišt skundus, kuriuose skundžiasi Lenkijoj gyvenanti vokiečiai, kad lenkai juos visokiais budais persekioja. Prašo tarptautiško teismo surast tam tikras priemones, kurios vokiečius apsaugotų. Tas vėl parodo, kad "tautų lyga" tik lenkų dudon moka pust.

GAMINA GELEŽINKELIŲ VAGONUS.

Varšava, Lenkijoj. Čia pargabenta du laivai vagonų, kuriuos Lenkija praėjusioje vasaroje pirko Suvienytose Valstijose. Pargabenta jų 7,500. Bene antra tiek vagonų Lenkija tikisi gaut Francuzijoj, kuriuos paliko iš ten pasitraukdami vokiečiai. Taip pat lenkai ir namie skubinai dirba naujus vagonus.

GATVEKARIŲ STRAIKAS MEKSIKOJ.

Mexico, City, Meksikoj. Čia sustraikavo unijai priklausanti gatvekarių darbininkai, kurių vieton priimta straiklaužiai. Straikieriai ėmė draskyt kelius ir laužyt gatvekarius. Pašaukta kariumenė, kuri pirmuose susirėmimuose su straikieriais, 24 straikierius nušovė ir kelis sužeidė. Straikierių centrą užgriebė kariumenė. Apšaukta karės stovis. Kareiviams prisakyta šaut žmones, kurie bus patėmyti tvarkos ardyme.

KARTĄ GIMĖ, BET TURĖJO DUKART MIRT.

Little Rock, Ark. Nors tai lyg jukinga sakant, kad kartą gimęs turi du kart mirt, vienok čia tas atsitiko, kuomet už žudystą turėjo žut elektros kedėj F. C. Bullen. Pirmu kartu pasodinus kedėn ir nuvirtus jam po elektros sriovės perbėgimui, įdėta jis graban, kad palaidojus, bet daktaras apžiurėjęs surado, kad jis dar gyvas, tad antru kartu pasodinta kedėn ir vėl "pavaišinta" jį taip, kad dabar jau tikrai numirė.

SUMAŽINO RIAUŠININKAMS BAUDAS.

Leavenworth, Kan. Dvidešimčiai kalinių federališkame kalėjime tapo sumažintos baudos, kiti paliuosuoti. Tarpe jų vieni buvo pasmerkti tarpe 18 metų iki visam amžiui kalėjimo, kiti nužudymui už dalyvavimą rasų karėje 1917 m. Rugpjučio 23, kurioje dalyvavo ir 63 negrai kareiviai iš kurių šeši buvo pakartais.

DALINASI SU DARBININKAIS PELNU.

Binghamton, N. Y. Endicott-Johson firma čeverikų dirbimo nusprendė pasidalint su darbininkais pelnu ir 1200 darbininkų, kurie išdirbo nuo 31 dienos Gruodžio 1921 m. išdalys $245.44 "bonais" kiekvienam. 1919 m. ta pati firma davė darbininkams $237,90, 1920 m. $45,45 ir 1921 m. $200.20.

PALIKO "DIDELIUS" TURTUS.

New York, N. Y. Čia nusižudė vokietis J. Hanz, vedęs rieznyko pramonę prie 188 gatvės. Policija peržiurėdama jo kambarius atrado dvi valizas, pilnai prikimštas popierinių vokiškų markių, kurios šiadien neturi jokios vertės. Miesto magistras jas paėmė savo globon.

Vėliausios žinios.

Kompromisas. Tarp Lietuvos valdžios ir talkininkų ambasadorių Kaune įvyko kompromisas. Abi pusės sutinka pažymėt neutrališką zoną tarp Klaipėdos ir Lietuvos, kol klausimą galutinai išriš ambasadorių taryba ar "tautų lyga".

Nėra vilties. Galiaus Lausannos konferencija pairo. Turkijos atstovas Ismet Paša atsisakė pasirašyt Anglijos siulomas išlygas ir išvažiavo namo. Prašalinimui karės tolimuose rytuose, neliko vilties.

KORESPONDENCIJOS IŠ LIETUVOS.

Klaipėdos įvykių atbalsiai.

Kaunas 16—I—1923 m. Pastarųjų dienų Klaipėdos krašte pirm 500 metų atplėštoje nuo Lietuvos kuno dalyje iškilę svarbus įvykiai giliai sujudino Lietuvos visuomenę. Kur tik nepasisuksi, žmonių kalbose vien tik ir girdisi visokios žinios, pranašavimas ir speliojimas apie Klaipėdą, kad ten sukilę to krašto lietuviai pasiskelbė krašto šeimyninkais ir narsiai kaujasi su jų prispaudėjais—okupantais francuzais.

15 Sausio vakarinėse telegramose pasirodė žinios, kad sukilėliai po smarkių mušių jau paėmė Klaipėdą. Tokią žinią kauniečiai sutiko labai džiaugsmingai ir link kovojančių brolių klaipėdiečių sužadino karštą užuojautą. Daugybė Lietuvos jaunuolių yra rimtai pasiryžusių su ginklu rankose stot į kovojančių klaipėdiečių eiles prieš išsiliuosuojančios tėvynės priešus, pasiryžusius išplėšt jos brangią laisvę: Gi jų medegiškam parėmimui Kauno valstybinėse įstaigose—kontorose ir dirbtuvėse stropiai renkamos aukos. Paprasti eiliniai raštininkėliai ir kitoki tarnautojai ir darbininkai aukauja po 5, 10 ir net 25 litus.

Sekmadienyj, 14 d. Sausio, Kauno lietuvių jaunimas "Jaunimo Sąjunga" ir Pavasarininkai klaipėdiečių užuojautai surengė iškilmingą manifestaciją. Manifestacija prasidėjo 1 val. po pietų ir užsibaigė 5 val. vakaro Manifestantai kelių tukstančių minia, grojant orkestrui su vėliavoms ir plakatais vaikščiojo Kauno gatvėmis, pas prezidentą, ministerijas ir svetimų valstybių atstovybes. Francuzams buvo reiškiama protestas.

Atėjo iš Klaipyėdos trukis.

Prasidėjus Klaipėdos krašte sukilimui, nuo ketvirtadienio, 11 Sausio tarp Kauno ir Klaipėdos buvo pertrauktas geležinkeliu susisiekimas. Lietuvos trukis buvo pasilikęs Klaipėdoje ir nuo tos dienos trukiai vaikščiojo tik iki Kretingai. Paėmus Klaipėdą sukilėliams rytą, 17 Sausio jau atėjo į Kauną iš Klaipėdos pirmas pasažieriinis trukis.

Lietuvos Sunus.

Kova už lietuvystę.

Pas mus, Lietuvoj, dedasi nepaprasti dalykai, kokiems kulturiškose šalyse visai nėra vietos; butent, savo valstybėje prisieina kavot už valstybines lietuvių kalbos tiesas.

Nežiurint to, kad musų gimtinėje buvo gilioj senovėje ir dabar yra daug dorų piliečių-tėvynainių, mylinčių savo kraštą, kalbą ir papročius, visgi nemažai randasi ir tikrų išgamų - lietuvystės priešų. Minimi priešai yra tai iš senovės dvarininku ir lenkbernių kunigų sulenkinti ir sufanatizuoti tikri lietuviai ir neseniai atsiradusieji bolševikai. Jie vieni ir kiti yra aršiausiais lietuvystės priešais. Pirmieji iš jų kaipo prisigėrusieji lenkiško raugo, traukia prie Varšavos ir dėlto ikišiol daugelis jų vis dar kad ir mokėdami gerai lietuviškai kalbėt, netik kad savo tarpe kalba lenkiškai, bet dargi nenori mokyt lietuviškai ir savo vaikus. Gi bolševikuojanti labai palaiko Lietuvoje rusifikaciją. Toki gaivalai nors budami tikrais lietuviais, labai neigia lietuvišką kalbą ir dideliu pamėgimu kalbasi rusiškai ir kalba netik savo šeimynose, bet ir valstybinėse įstaigose, pildydami savo tarnystos pareigas.

Su tokiais lietuvystės priešais doresniems lietuviams prisieina vest atkakli kova ir reikia pažymėt, kad toj kova pasekmingai eina pirmyn. Pirmyn eina dėlto, kad valstybės įstaigų tarnai su niekintojais lietuvystės sandarbininkais kovoja patys ir prie tos kovos verčia ir pačią įstaigų administraciją. Jie girdėdami savo bendradarbius kalbant rusiškai ar lenkiškai, pataria jiems kraustytis Maskvon ar Varšavon. Pasekmingesnei kovai su lietuvystės niekintojais rudenyj susitvėrė sąjungą lietuvių kalbai gint.

Ištautėjimo priešas.

Naujų metų sutikimas Kaune.

Šimet Lietuvos laikinojoj sostinėje, Kaune, labai iškilmingas buvo Naujų Metų sutikimas. Prieš karišką muzėjų, kur randasi žuvusiem už Lietuvos nepriklausomybę karžygiams paminklas susirinko didžiausios žmonių minios.

Baigiantis 12 val. naktiesmuzėjaus vedėjas generolas V. Nagevičius kreipėsi į mi pradėjęs savo kalbą primin ią su prakalba. Kalbėtojas susiirnkusiems, jog prieš baigiantės 12 valandai už ninučių pradės skambin nusų brolių amerikiečių am ina musų tėvynei dovaną— Laisvės Varpas. Jis skam bins palaimą musų ateičia —susijungimui į vieną kuna priešų atplėštujų musų brolių ir atgavimui garbingos nusų sostinės Vilniaus, ir Klaipėdos krašto ir tt.

P. Nagevičiui nustojus kalbėt, sugaudė Laisvės Varpas, primindamas tėvynės pakeltus ant savo pečių priešų lenkų, bermotininku ir bolševikų smugius, žadindamas Lietuvos piliečius budėt sargyboje ir but pasirengusiems kovon už tautos idealą—nepriklausomybę. Kariškas dudų orkestras užgrojo tautos himną. Pasigirsta armotų šuvių saliutai padangė nušvito visokiųspalvų rakietų ugnimis, šautuvų šuvių tratėjimas. ir tt

Ir pati gamta tą naktį buvo kokia tai nepaprasta ir nauja, nes vietoje žiauraus žiemos šalčio, putė tarsi jau no pavasario vėjalis. Lietuva gyva ir jos gyvybės neįstengs išplėšt jokia priešo jieka.

Tėvynės Sunus

Lietuva pradeda atsigaut.

Nežiurint to, kad Lietuva per pasaulinę karę gana skaudžiai nukentėjo, tačiaus pastaruoju laiku visgi pradeda žymiai atsigaut ir kilt iš po karės griuvėsių. Gi ypatingai yra pastebiamas žymus pramonės įmonių augimas. Tik vienų metų bėgyje, o jau kiek pradėjo veikt apgriautųjų per karę ir dabar pataisytų ir naujai įrengtų pramonės įmonių dirbtuvių — dirbtuvėlių. Butent įvairiose Lietuvos vietose pradėjo veikt daug visokių dirbtuvėlių, alaus ir spiruto bravarų, tartokų, malunų ir tt.

Kaune praėjusiais 1922 m. pradėjo veikt ir turi gerą pasisekimą drabužių fabrikas, įsteigtas Amerikos lietuvių bendrovės "Drobė", saldainių ir Čokolado dirbtuvė akcinės bendrovės "Talka" ir k. Gi dabar vėl ką tiktai užbaigtas pirmasis Lietuvoj stiklo fabrikas ir Sausio mėnesyje pradėjo gamint visokių rušių butelius ir kitokius stiklo išdirbinius (fabrikas randasi 5 vertstų nuo Kauno).

Be to dar praėjusiais metais įvairiuose Lietuvos mieteliuose daug pataisyta ir pristatyta naujų namų. Kauno priemiestyj Šančiuose korporacijos bendrovių sąjunga pasistatė savo prekių sandėliams didelį plytų namą. Namas prieš Naujus Metus jau užbaigtas ir pralėta gabent prekes.

Lietuvai labai skaudu smugį uždavė vokiečių marė ir daug pakenkė krašto konomiškam plėtojimuisi Tačiaus nežiurint tų visų smugių, musų jaunutė republika žengia pirmyn ir tas ada geresnę ateitį.

Lietuvos pilietis

Draudžia lietuviškai kalbėt.

Vilnius. Einant Stoties gatve dviem lietuviam ir arpe savęs lietuviškai kalbant, prišoko prie jų lenkas kareivis ir liepė lietuviškai nekalbėt. Lietuviam nepaisant atydos, kareivis pasišaukęs policistą liepė lietuvius areštuot. Susirinkus minia žmonių ir ėmė šnairuot į policistą ir kareivį, tad lietuvius ne areštuoja.

Lenkų lizdai.

Klaipėda. Čia lenkai kaip žirmėlės veisiasi. Jie su Augštuolaičiu ir kitais pristeigė visokių firmų, kaip tai: Mempol, Mempotol, Memplitol, Polnische, ir daugelį kit. Jų tikslas yra tuomi pasauliui parodyt, kad ir čia lenkų didžiuma. Lenkams čia bernauja uoliai apart Augštuolaičio ir Tiškevičius ir Vaškys.

Priviso vilkų.

Kurtuvėnai (Šiaulių aps.). Kadangi šiose aplinkėse yra daug girių, tai ir vilkų jose netruksta. Pastaruoju laiku jie ėmė lankytis į kaimus ir pjaut žmonių gyvulius. Žmonės dėl jų labai bijosi net ir iš namų išeit Vaikus į mokyklą niekas neleidžia, kad vilkai nepapjautų.

Apsileidęs valsčius.

Klibiškis (Mariamp. aps.) Klibiškio valsčius labai apsileidęs. Netik kad raštinės savo namo neturi, bet ir kaimuose netvarka. Tiltai visur sugriuvę, keliai netaisomi, šunias palaidi žmones ant kelių drasko, net vaikai per šunis į mokyklą negali eit. O valsčiaus valdybai tas viskas ne apeina.

LUCKY STRIKE CIGARETTE
GERIAUSI CIGARETAI!!

Neatsiekiama teisybė.

Kuršėnai (Šiaulių apskr.). Dar 1921 m. Guragių dvaro kaimiečiai buvo apskundę savo poną Dambrauską užtai, kad tas nedavė jų gyvuliams užtektinai pašaro, ir todėl kumečių gyvuliai nukentėjo. Teismas priteisė pašarą atiduot. Kumečiai laukė teismo nuosprendžio išpildymo net iki Gruodžio 4 dienai 1922 m. ir tik tada sužinojo, kad Dambrauskas padavęs apeliaciją kitam teismui, reikalaudamas jį išteisint.

Vėl grįšta prie savo.

Keturvalakiai (Vilkaviškio apskr.). Prieš rinkimus į Lietuvos seimą bažnyčios valdžia buvo uždraudus kunigams bažnyčią naudot politikai ir valandėlę buvo ramybė. Bet rinkimams praėjus, kunigai grįšta prie savo: keikia tuos kurie balsavo ne už klerikalus, liepia poteriaut už išrinktus klerikalus ir panašiai.

UŽSIMOKĖKIT MOKESČIUS.

Visi gyventojai privalo užsimokėt nuo savo metinių įeigų mokesčius už 1922 metus. Mokesčiai turi but užmokėti iki 15 dienai Kovo šių metų.

Pavieniai privalo mokėt nuo $1000, gyvenanti su šeimynomis, nuo $2000 savo metinių įeigų. Pavieniams suteikiama paliuosavimas už $1000, gi šeimynoms $2000 ir po $400 už kiekvieną šeimynos narį; tokia suma priskaitoma metiniam pragyvenimui ir užtai mokesčiai nereikia mokėt. Už kitas įeigas, kurios viršija augščiau paminėtą sumą, mokesčiai turi but užmokėti, jeigu nėra speciališko paliuosavimo. Nuo mokesčių negali but paliuosavimo kaip darbininkams, taip ir pramoninkams, profesionalams, amatininkams ir visiems kitiems, be atsižvelgimo kokias įeigas jie turėtų vistiek jos stkaitosi pelnu, kurios viršija tą sumą, kuri yra atskaitoma pragyvenimui:

Kas neužsimokėtų savo įeigų mokesčius, tas bus baudžiamas sulyg tiesų, $1000 ir 25% nuo sumos, kuri reikia užmokėt mokesčiais nuo įeigų. Kas norėdamas išsisukt nuo mokesčių, neteisingais budais pasiliuosuotų, ar tyčia savo įeigas neteisingai apskaitliuotų. tas bus baudžiamas kalėjimu, $10,000 piniginės baudos ir 50% nuo sumos, kuri jam priklauso mokesčiais nuo įeigų.

Mokėt reikia 4% už pirmuosius $4000 metiniu įeigu ir 8% už likusią dalį. Mokesčiai turi but užmokėti nevėliau 15 dienos Kovo, 1923 m.

Lietuvos našlaičių dovana poniai Harding.

Šiaurinė Amerika nemažai yra pagelbėjusi Lietuvos vargo žmonėms po karei. Ir Lietuvos našlaičių prieglaudos yra gavusios tai drabužių, tai maisto, tai vaistų. Kad parodžius šiaurės Amerikai Lietuvos našlaičių dėkingumą, Lietuvių Moterių Globos Komitetas sumanė įteikt Suv. Valstijų prezidento žmonai dovaną.

Kokią jie dovaną galėjo įteikt? Lietuva, nė Lietuvos našlaičiai neturi nė deimantų, nė aukso. Bet Lietuvos našlaičiai turi jautrias širdeles, turi rankytes. Tos jų rankytės, ačiu systematiškam lavinimui, yra mitrios. Jie tomis mitriomis savo rankytėmis išaudė Suv. Valstijų prezidento žmonai dailų šilkinį takelį stalui užtiest.Dailus, Lietuvos raštais išrašytas, skaidrus, kaip ir pačių našlaičių nekaltos sielos. Ir ta dovana nėra brangi, įkainuojant ją pinigais auksu. Bet ji brangi kudikių jausmu, brangi tuom kad per tą dovaną kudikiai išreiškė savo padėką kraštui, kurs ne vienam jų gal ir gyvybę išgelbėjo.

Tą dovaną paniai Hardingienei įteikė Lietuvių Moterių Globos Komiteto Valdybos narės D. Šleževičienė ir V. Vencienė, Washington, D. C., 24 dieną Sausio, 1923 metų. Dovana buvo įdėta į dailią medžio dėžutę, papuoštą dviem trispalviais kaspinėliais — vienas su Lietuvos spalvomis (geltona, žalia, raudona), antras su Suv. Valstijų spalvomis (raudona, balta, mėlyna). Ant dėžutės viršelio sidabrinė toblytėlė su parašu (dviem kalbom, angliškai ir lietuviškai): "Poniai Hardingienei nuo Lietuvos Našaličių reiškiant dėkingumą už Suv. Valstijų pagelbą Lietuvai.

Prie tos dovanos buvo pridėtas šitokio turinio raštas (paduodame vertime):

"Mrs. Warren. G. Harding,
Baltasis Namas,
Washington, D. C.

Sausio 24, 1923

Brangi Ponia:—

Augšta mums teko garbė įteik jum šią mažą dovanėlę, padirbtą Lietuvos našlaičių. Lai buna ji paženklinimu didelio dėkingumo, už pašelpą ir paramą, kokią Suv. Valstijos davė jiems taip iš pavienių žmonių aukų, taip per Raudonąjį Kryžių ir Maisto Administraciją. Šitoji pagelba atėjo tokiu laiku, kada našlaičiams buvo labiausia ji reikalinga.

Leiskit mums išreikšt jum musų augštą pagarbą ir tt.

Doma Sleževičienė,
Viktorija Vencienė."

Tai yra pirmas atsitikimas, kad Lietuvos žmonių darbas pasiekė Baltąjį Namą. Pirmas atsitikimas, kad Lietuva šitokiu gražiu budu užmezgė draugiškumo santykius su Suv. Valstijų prezidentu. Kreditas ir garbė už tokį gražų sumanymą ir žygį priklauso Lietuvos Moterių Globos Komitetui ir Lietuvos našlaičiams.

K. V.

GUBERNATORIUS MAŽINS MOKESČIUS.

Omaha, Nebr. Valstijos gubernatorius Brown įteikė legislaturai projektą, kuriuomi reikalauja sumažint valstijos gyventojams mokesčius bent vienu trečdaliu, kas sudarytų sumą dešimties milijonų doliarių per metus. Dauguma atstovų šiam projektui pritaria, bet yra ir tokių, kurie priešinasi, sakydami, kad gubernatorius tuomi nori laimėt kandidaturą į busiančius rinkimus.

Borden's
Evaporated Milk

REIKALINGAS KIEKVIENAI ŠEIMYNAI.

Bordeno Išgaruodintas Pienas sutinka aštriausius reikalavimus kiekvienos lietuvės šeimyninkės.

Bordeno pienas yra atsargiai prižiurimas, iš pat pieninės iki pardavėjo lentynai. Karvės yra gerai peržiurėtos ir užtikrintos patyrusių veterinarų. Visi indai ir jų įtalpos apsaugojamos nuo dulkių. Įrankiai tinkamai sterilizuoti. Šie ir kiti atsargumai daug reiškia sveikumui pieno, kurį vartojat kasdien.

Jei pageidaujat dažinot kaip gamint valgius su Bordeno Išgaruodintu Pienu, išpildykit kuponą paženklinant kokias pamokas norit, ir mes prisiųsim jums dovanai.

THE BORDEN COMPANY,
Borden Building, New York.

KUPONAS

DUONA	RASALAI	PAJAI
ŠALDAINĖ	MĖSOS	PUDINGAI
ŽUVIS	PYRAGAI	SRIUBOS

Vardas .....
Adresas .....
(Lietuviškai)

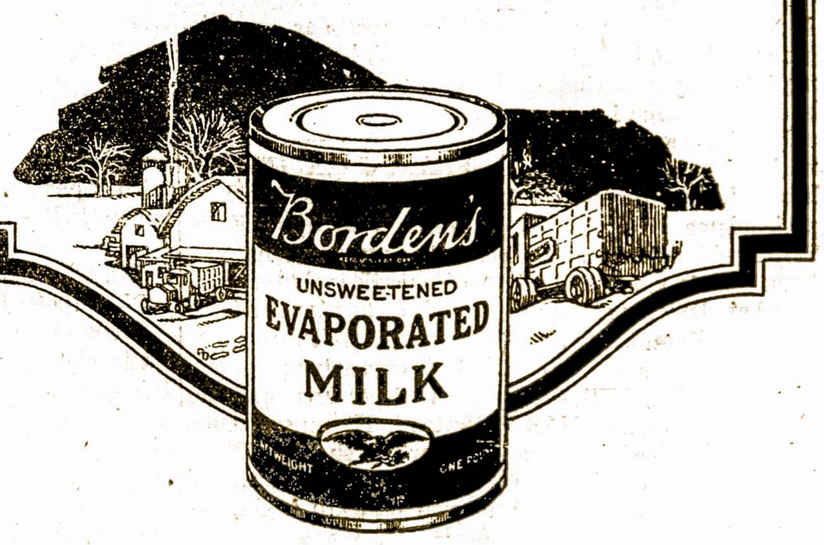

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

by

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Yearly subscription: In United States — $2,50
In Foreign Countries — $3,00
Single copies — 5 cents,

Advertising rates on aplication.

AMERIKOS LIETUVIS

Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas

per

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose — $2,50
Kitose valstybėse — $3,00
Pavieniai egzemplioriai — 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš augšto.

Entered as Second Class matter September 29 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, ander the Act of March 3 1879.

MUSŲ GYVENIMO PELKĖS IR JOSE BESIMURDANTIS HAMIZMAS.

Per amžius musų tauta nešus savo gyvenimo sunkenybių naštą ir kovojus įvairiomis priemonėmis už savęs išlaikymą, nesidavė svetimiems pasmaugt, ir ačiu ištvermei kovoje ir varguose, ji susilaukė šviesesnių dienų, kuriose užtekėjusi saulutė prašvito lietuviškame lange, kada buvo lemta atgimt Lietuvos valstybei.

Bet su nemalonumu reikia prisimint, kad lietuviai tos per amžius vargusios ir už savo tiesas kovojusios tautos, vieton pasidžiaugt taje saulute, šviečiančia į jų langus, patį gyvenimą šiadien tempia į pelkes ir jose murdo ji. Mat musų žmonės atkakliai kovodami su svetimais, priprato, ir iš papratimo, šiadien jau pas save drumsčia viską prie ko tik gali prieit, ar ką gali pasiekt, jei ne rankomis, tai žodžiais, ir tai žodžiais labai nelemtais, dargi ant kiekvieno žingsnio "varinėdami savo ožius", be atsižvelgimo kaip nelemtu ir pavojingu tas yra.

Lietuva susilaukė savo nepriklausomybės, įsisteigė savo valdžią, ir rodosi galėtų žingsniuot ateitin, tvarkantės savo reikalus ir nors lėtai taisant netobulumus koki įvyko dėl šiokių ar tokių aplinkybių. Ir kitaip juk negalima. Juk viskas yra tobulinama nuo pradžios iki galui. Bet ant nelaimės Lietuvoj yra kitaip. Ten vietoj dalykų tobulinimo, priviso partijų ir partijose partijų, ir tos dabar ten pjaujasi lyg katės maiše, tik už vienatinį "bit po siemu".

Kada rengtasi prie rinkimų seiman, partijų agitatoriai vos sprandus nenutruko besiskubindami po kaimus ir bažnytkaimius su "politikomis", o tomis politikomis buvo vien tik kitų bjaurojimai, tik kitų kaltinimai už butus ir nebutus nenusisekimus. Pasibaigė rinkimai vieniems laimint kitiems pralaimint. Pas kulturiškus žmones visuomet mažuma pasiduoda didžiumai, bet pas mųs brolius yra kitaip; mažuma nesiskaito su didžiuma, o kad tiesomis ne įveikiama, tai bent keršijama. Kada pasiėjo rinkimai prezidento, tai vieni jį rinko, kiti rinkimuose visai nedalyvavo. Dabar remiamasi konstitucijos tvarka, kad rinkimai buvo netiesoti, nes rinkimuose dalyvavo mažesnės dalis atstovų. Na, o kur buvo didesnė dalis? Kodėl ji rinkimuose nedalyvavo? Gal todėl, kad paskui butų galima kelt trukšmą ir sėt betvarkę. Ir galbut kad bus reikalaujama naujų rinkimų. O kas užtikrins, kad ir tada ne atsikartos tas pats? Kas gali užtikrint kad užsispyrėliams politikieriams "ožius varinėjant" Lietuva nesusilauks Airijos likimo? Kas gali užtikrint, kad naminius vaidus pas save sėjant ir auklėjant, išlaukinis priešas neužpuls, kad pasmaugus neseniai atgimusią valstybę? Juk pilna Lietuva, o ypač jos tuomlaikinė sostinė, įvairaus menciaus žvalgų, kurie kiekvieną krustelėjimą valdžios aparato daboja ir raportuoja savo ponams, ir prie kiekvieno skandalėlio Lietuvos valdžioje, lenkai tuojaus lenda gilyn į neutrališką zoną. Ir jeigu parsieitų Lietuvai prarast savo nepriklausomybę, tai už tai bus kalti jos naminiai vaidininkai su savo partijomis. Lietuvių tauta juos prakeiks užtai.

Tas dedasi užjuryje, mųsų tėvynėje, kurios gyvenimas fanatiškų partizanų yra verčiamas gyvojon pelkėn, kad ten jį paskandinus tik dėl savo pažiurų siaurumo ir aklo užsispyrimo. Pažvelgę gi į musų išeivijos gyvenimą, čia jau atrasime besimurdant anose pelkėse abelną hamizmą. Čia laikraščiai, ir organizacijos, ir pavienės ypatos, lyg iš kailio neriasi, kad tik vienu kitiems pakenkus, kad tik kitus pažeminus, apšmeižus, įžeidus ir viešai kuožemiausia pastačius ir apipurvinus. Ir taip elgiasi ne viena kokia išimtina dalis, bet abelnai didžiuma.

Neužmiršome mes kaip anais metais vienas laikraštis paskelbęs žinią, jog Scrantone kokiu ten budu tapo užmuštas lietuvis, ir nuo savęs dadėjo, kad jo lavonas tapo sudirbtas į mulą, nes jis budamas gyvu, nepriklausė į parapiją. Atmename gerai kaip pasaulinės karės metu lietuviai lietuvius skundė valdžiai kaipo provokiečius ir nuo kariumenės besislapstančius, nors skundams pamato neturėjo. Atmename kaip tais pačiais laikais lietuviai skundė valdžiai lietuviškus laikraščius kaipo bolševikiškus, tik todėl, kad tie laikraščiai buvo kitokių pažiurų negu skundėjai. Atmename ir kaip lietuviai skundė policijai Žygelį su Natkevičium, buk jie bolševikai. Ant galo šiadien turime naują apsireiškimą. Iš lietuvos atvyko dvi moters, Šležiavičienė su Venciene, kad parinkus aukų Lietuvos našlaičių įstaigai. Ir tuojaus jas pasitiko vienas lietuviškas laikraštis su visu savo pažaliavusiu cinizmu, prikaišiodamas joms dekoltes ir kelionės klesas. Netrukus tame pačiame laikraštyje "federacijos" sekretorius lar su didesniu begėdiškumu išlindo; jis neturi ką, tai bent pasakoja, kad tų dviejų moterių atstovaujama našlaičių prieglauda auklėjanti socialistus.....

Tai yra hamizmas besimurdantis musų gyvenimo pelkėse, paremtas tik "federacijos" sekretoriaus nusimanymais. Ir gerai kad jis tą pamatuoja tik "musų nusimanymu". Visuomenė privalo įvertint tokius "nusimanymus".

Dėl pavardžių keitimo.

Kada visur šiadien bruzdama, kad ateivius suamerikonizuot taip kad juose nė dulkės neliktų senųjų simpatijų, tuom patim laiku Bostono federališkas teisėjas Morton neleidžia ateiviams pakeist savo pavardes, kurias ikišiol daugelis ateivių naturalizuodamėsi iškreipdavo į visokius Smitus Brownus, Bushus ir kitokius sau netinkamus, vien todėl kad pasirodžius "amerikonais". Teisėjas Morton tai patėmijo ir priminė visiems teisme esantiems aplikantams, kad keitimas savo pavardžių "amerikoniškomis", kurias tik "amerikonai" turi, nėra galimu. Leistina gali but pavardes sutrumpint ir iškreipt taip kad jos butų galimos lengviau ištart angliškoje kalboje, bet negali but leistina naudotis tikrųjų amerikonų pavardėmis. Ir ten pat aplikantui, kuris norėjo savo originališką pavardę Papkevitz iškreipt į "Parker" ir Sorocevič, norėjusiam liktis "Stone", patarta pirmajam pasivadint "Popkin", gi antrajam "Soroko".

Toks patvarkymas teisėjo Morton labai nepatiko kitam teisėjui, butent nemečių teismo teisėjui Chamberlain, kuris kritikuoja savo komfratrą ir sako, kad jis negali sutikt su jo nuomone, kadangi tai kenkia ateivių suamerikonizavimui. Jo nuomone, ateivių netikmintys ir drabužiai turi but amerikonizuojami, bet ir pavardės, nes tik tokiu budu bus galima išauklėt amerikonų tautą su locnomis idėjomis. Apart to dar teisėjas Chamberlain geresniam ateivių suamerikonizavimui mato reikalingu panaikint ir visas privatiškas mokyklas, kaip bažnytines, rasines ir tautines visų ateivių, priverčiant visus ateivių vaikus naudotis tik valdžios užlaikomomis mokyklomis, kad jose vaikai išaugtų gerais amerikonais, gerais piliečiais ir gerais patriotais. Ir tik taip turėtų but, jeigu norima išauklėt savo tautą ir savo piliečius iš ateivių.

Komendanto paskelbimas.

Kauno komendantas išleido pasargą papildymui 1921 m. paskelbimo, kuriuomi grumojama Kauno miesto ir apskričio gyventojams ir laikraščių redaktoriams 5000 litų ir trimis mėnesiais kalėjimo baudos už kurstymą visuomenės nepasitikėt seimu, už valdžios atstovų šmeižimą ir žeminimą jų autoriteto ir leidimą ir skleidimą kenksmingų valstybės tvarkai leidinių, tai yra, laikraščių, knygų, brošiurų ir tam panašiai.

Kad Lietuvoje dabar betvarkė ir žmonių daug neapgalvoto drasumo yra, tą jau žinome. Ten dabar kas tik kulnis pavelka, ir kas nori, tas stengiasi but "kritiku" valdžios, ne atsižvelgiant kaip daug kas išmano apie dalykus; ar galima kas ar ne, ar tinkama ir ar prilera, to visai nepaisoma ir rėžia kiekvienas savo rėžį, o daugiausia taip elgiasi iš užrubežių parvykusieji emigrantai arba ir jų sukurstyti vietiniai. Tokius "revoliucijonierius" ar kurstytojus prie to nėra reikalo girt bet negalima juos už tai ir kaltint, kadangi tai yra žmonės veikianti arba su tam tikrais tikslais, arba kerštus varinėdami. Vienok tokie grumojimai kalėjimu ir piniginė bauda jaunoje Lietuvos republikoje, išrodo labai šiurkščiu dalyku, ir nesinori tikėt, kad tuomi kas butų galima atsiekt. Greičiau toks grumojimas gali išsaukt tik didesnius kerštus. Tėvas savo vaikus, nė mokintojas savo mokinius dar ne išmokino baudomis, jeigu pasigailėjo jiems savo išmintingų žodžių, kad privedus juos prie supratimo dalykų ir įkvėpimo jiems noro prie siekimo tikslo.

Seimo atstovas negali but jau toks šventas ir nepaliečiamas, jeigu jis turi savo ydas ir jomis patraukia vieną kitą juomi nepasiganėdint, kadangi jis yra taip "griešnas" žmogus kaip ir kiekvienas. Kulturiškiausioje pasaulio valstybėje Suvienytose Valstijose laikraščiai išjuokia žodžiais ir paveikslais gubernatorius, senatorius, ministerius ir net patį prezidentą, o vienok čia niekas nesikėsina jiems atkeršyt kalėjimais ir piniginėmis baudomis, kol pats išjuokimas nepereina rubežių ir nepadaro ypatai morališką skriaudą, ir tai net tokiuose atsitikimuose tik teismas sprendžia.

Kada kurėsi Suvienytų Valstijų valstybė, jungiantės Massachusetts, Virginie New York ir Pennsylvani provincijoms, augščiausia valdžios ypata tada buvo generolas Jurgis Washingtonas. Valstybės kuriamo darbas nėjo taip lengvai kaip kad ir šių dienų Lietuvos piliečiai su emigrantais gali norėt ir todėl pradėjo vystytis betvarkė. Kurie pirmiaus veikė iš pasišventimo, pasinėrė apatijon ir galiaus generolui Washingtonui ėmė keršyt ir skleist juomi nepasitikėjimą, kas labai daug pakenkė valstybės kurimui. Bet Washington užtai nekeršijo kalėjimu nė piniginėmis baudomis. Vietoj to jis visus savo didžiausius priešus pakvietė užimt valdžioje vietas. Ir kada tie vietas užėmė, jie persitikrino, kad dalykas taip neina kaip jį galima "kritikuot" ir deskredituot. Tuomi atsiekta dviguba nauda. Viena, kad insurgentai prašalinta iš propagandų skleidimo, ir antra, tie insurgentai išmoko lekciją, kurios jie pirmiau nemokėjo suprast; jie persitikrino, jog išlaikymas pozicijos nėra tai žaislas, kurį galima žaist laikraščiuose ar kur pasilipus ant pastovos, kad iš ten į minias žodžiais leidus nesamones ir demoralizavus tuos, kurie tankiausia neturi supratimo kaip sunkus darbas yra sukrautas ant pečių tiems žmonėms, kurie valdžioje yra užėmę vietas ir turi savo darbais užganėdint minias.

Jeigu Lietuva pasektų generolo, ir paskiaus buvusio prezidento Suvienytų Valstijų, Washingtono, galbut daugiau laimėtų negu grumojimais baudomis, kurios juk nieką nepertikrina, net kol kaltinamieji patys patiria dalykus pačioje praktikoje.

Neprarijimas kąsnis.

Kalbant apie šių dienų politiką "Christian Science Monitor" vienon eilėn stato Lourenco Marcus, Salonikus ir Klaipėdą. Apie Klaipėdą sako, kad pavedimui Lietuvos kontrolei vienatinės lietuviams naturališkos išeigos į jures Klaipėdos, didžiausiais priešais yra lenkai, kurie paglemžę Lietuvai jos sostinę Vilnių, negali net sapnuot, kad draugiškai sugitaikytų su savo kaimyne Lietuva. Kokios pasekmės iš to išeis tai dar peranksti spėt, bet aišku, kad Lietuvą jos reikaluose rems Rusija, nes tas aišku iš to, kad Rusija jau pirmiau yra pasakius, jog ji ne toleruos Klaipėdos apsprendimą talkininkų ambasadorių tarybojie. Tas parodo aiškiai, kad Rusija mano pasinaudot Klaipėods uostu savo reikalams. O kadangi tarp Rusijos, Latvijos ir Eestonijos yra padaryta draugiškos sutartys, kuriose Latvija yra prižadėjus leist naudotis Liepojaus ir Rygos uostais, ir Estonija yra sutikus taip pat Rusijai leist naudotis Revalio uostu, tai nėra mažiausios abejonės, kad ir Lietuva sutiks leist Rusijai naudotis Klaipėdos uostu, kaip tik jis pereis Lietuvos kontrolėn. Ir iš to labai aišku, kad lenkams norint paveržt Lietuviams Klaipėdą Rusija eis Lietuvai talkon, kad neprileidus Klaipėdą sutarptautint, kas pilnai reiškia Lenkijos ar kitos kurios talkininkų valstybės kontrolę.

Gal ne ištylės.

Suvienytų Valstijų valdžioje kaskart vis garsiau kalbama apie prietikius Francuzijos su Vokietija. Senate ir kongrese kalbama, kad labai butų netinkamu, jei Suvienytos Valstijos sėdėtų ramiai susiglaude ir nesikištų į Europos reikalus, kadangi dabartiniai ten besiniovimai ištikro gali sukurt naują, didelę karę, kuri iššauktų nepakenčiamą krizį Suvienytų Valstijų pirklyboje. Dauguma nuomonėmis sutinka, kad S. V. valdžia privalo ilgai netrunkant pradėt šiokius ar tokius žygius, kad įsikišus į Europos reikalus ir juos kaip nors nusukus į šalį, kad tuomi išgelbėjus pramonę pirmiau kol jos rinkos bus palaidotos. Senatorius Borah ir Charlmers stovi užtai, kad prezidentas Harding sukviestų į Washingtoną konferenciją visų Europos žymiausių politikierių, idant apkalbėjus visus kėbliuosius reikalus, imtis prie įvykdymo pasaulinės taikos, kadangi ikišiol buvusios įvairios derybos ir sutartys buvo tik farsu, toli nepasiekiančių tikslą, kuriam jos buvo sušaukiamos.

Ne įleis pabėgėlius.

Alaskos pirklių pirmininkas, bankininkas Spaulding iteikė valdžiai prašymą įleist devynis tukstančius rusų pabėgėlių, kurie atkako į Filipinų uostą ir nori keliaut į Alaska. Tuom laiku vidaus reikalų ministeris Hughes gavo raštą iš Rusijos užrubežių komisoriaus padėjėjo Litvinov, kuris paaiškina, kad per Sibyrą yra iškeliavę devyni tukstančiai rusiškų monarhistų ir kontrarevoliucijonierių, kurie Sibyre pavogė daugybę brangių kailių ir galbut mėgins juos parduot Amerikos pirkliams. Šituom pasiremiant Suvienytų Valstijų valdžia prisakė imigracijos stotims dabot atkeliaujančius rusus ir ne įleist tuos kurie neturės pasportų, paliudytų Rusijos "sovietų" valdžios.

Vladivostoko valdžia yra surinkusi vardus aštuonių tukstančių ten gyvenančių buvusių carų laikais rusiškų valdininkų ir simpatizuojančių monarhistams, kurie netrukus bus išvyti iš Sibyro į Europos Rusiją, arba bus išduoti bolševikų valdžiai.

Vokietija be draugų.

Tarptautiškos žinių agenturos korespondentas turėjo progą pasikalbėt su vokiečių ekspertu, butent E Ludendorfu, buvusiu vienu iš gabiausių Hindenburgo generolų. Jis išreiškė savo nuomonę kaslink šiadieninės Vokietijos padėties ir pasakė, kad Vokietija likosi be draugų. Francuzus jis nekaltina už okupavimą Reno provincijų. Sako, kad niekas kitaip nebutų pasielgęs turint tinkamą progą. Ir francuzai ja pasinaudojo. Jie ten bus gal metus, o gal ir kelis. Suvienytos Valstijos ir Anglija jiems nekenks. Anglija Francuzijai karę nemėgins apšaukt, nes francuzai turi perstiprų oro laivyną, kuriam Anglija yra persilpna. Iš Rusijos Vokietija jokios pagelbos tikėtis negali, nes Rusija šiadien Europoje neturi jokios reikšmės, ir be reikšmės ji bus galbut iki ateinančiam pavasariui. Vokietijai draugais yra tik patys vokiečiai ir Vokietija bus išgelbėta tik tada, kada vokiečiai pametę savitarpinius nesutikimus, visi susivienys ir bendrai apgins savo tėvynę nuo išlaukinių priešų. Kitas niekas Vokietiją ne išgelbės.

Užtems saulę.

Šiais metais bus du užtemimai mėnulio ir du užtemimai saulės. Mėnulio pirmas užtemimas įvyks 2 Kovo, antras 26 Rugpjučio. Abu jie bus matomi dalinai ir šiaurinėj Amerikoj. Saulės pirmas užtemimas įvyks 17 Kovo ir šiaurinėj Amerikoj nebus matomas. Antras saulės užtemimas įvyks Rugsėjo 10 dieną ir bus matomas šiaurinėj Amerikoj. Bus tai abelnas užtemimas ir tęsis vieną valandą ir 41 minutą.

Mėnulio užtemimai yra paprasti, nes jie yra matomi beveik kasmet ir ne vieną kartą per metus. Saulės užtemimas yra jau netaip paprastas, kadangi jis yra matomas kiek rečiau.

Ateivystės įstatymas.

Senate dabar gaminama projektas naujam ateivystės įstatymui, kuris, manoma, turės įvykt, arba pakeist ikišiol praktikuojamą. Sulyg projekto ateivių kvota turėtų remtis ne ant 1910 m. statistikos, parodančios kiek tada kiekvienos tautos žmonių čia gyveno, bet ant 1890 m. kas žymiai padidintų kvotą šiaurinės, o pietinės Europos valstybėms sumažintų. Prie šito projekto prezidentas nori pridėt paragrafą, verčiantį ateivius registruotis kasmetai, kad butų galima sekt ateivių gyvenimą ir patirt kaip jie amerikonizuojasi. Naujasis įstatymas, jeigu jis butų primtas, pasiliktų beveik amžinu įstatymu ir leistų ateiviams nuolat atkeliaut, nesaip kaip dabar kad leidžiama tik per kelias savaites.

Labai stebimasi finansistų tarpe, kam valdžia taip staiga ir visai netikėtai išgabeno į užrubežius du milijonu doliarių auksu, butent į Franczuziją, Šveicariją ir Italiją. Niekas negali suprast, kas vertė valdžią tiek aukso išsiųst, kadangi nebuvo ikišiol viešai žinoma, kad kas butų prašęs paskolos. Spėjama vienok, kad bene bus tai pagelba užrubežinėms bankoms, kurios spekuliuodamos užrubežinių valstybių kurse puolančiais pinigais, pritruko rezervose kapitalo, ir kol svetimi pinigai kiek kurse pakils, parsieina naudotis Suvienytų Valstijų aukso perteklium.

Massachusetts valstijos senatorius įteikė kongresui bilių, kuriuomi reikalaujama išleist įstatymą, verčiantį anglių pardavėjus pardavinėt tik tyrus anglius, o ne taip kaip dabar kada parduodama sumaišytus su ledais, akmenais ir sniegu. Neklausant įstatymo, siuloma bauda $100.

Milwaukės aplinkėse priviso daugybė vilkų, kurie išpjovė kaimuose nemažai gyvulių. Vilkai taip drąsus, kad dienomis ir naktimis gyvena visai arti žmonių namų. Kaimų gyventojai laukia lyg kokios nelaimės, manydami, kad vilkai pradės laužtis ir į žmonių gyvenamus namus.

PO MEDŽIU

Malonųs broliai ir sesers! Senovės žmonės turėdavo patarlę, butent "Nespjauk į vandenį, nes gali prireikt jo atsigert". Šita patarlė labai tinka šių laikų žmonėms. kurie visomis išgalėmis stengėsi prasimanyt sau automobilius, kad atsikratyt arklių. Buvo rengiama net automobilių parodos, kuriose iškelta vėliavos su obalsiais "Šalin su arkliais!" Ir žmonės, nežiurėdami kaip daug naudos arkliai jiems nešė ir kaip daug gero padarė, naikino juos dargi išrugodami, kad jie prilaiko nešvarumą, kad perdaug darbo su jais kad jie labai daug suėdą, kad vietos perdaug užima ir dar kitaip. Ir tokiam upui pas žmones atsiradus, arkliai ėmė mažėt, nykt, ir taip sumažėjo jų skaitlius, kad buvo didele retenybe pamatyt ką nors važiuojant arkliais traukiamu vežimu. Tulos organizacijos net statistikas rinko, kad sužinojus, ar daug dar arklių liko visoje šalyje, o kitos pradėjo agituot miestuose, kad arkliai butų pjaujami ir sunaudojami žmonių maistui. Prisižiurėjus į tą žmonių brazdėjimą ir arklių panieką, rodėsi kad rengiamasi prie tikros kruvinos karės su arkliais, kurie per daug šimtų metų žmonėms vergavo, dirbo jų sunkiausius darbus kariavo už jų geidulius ir karės laukuose kartu žuvo su pačiais žmonėmis ir kitokius patarnavimus atliko be jokio atlyginimo, ir užtai dabar keliama prieš juos didžiausia neapykanta.

Bet pasitaikė proga, kad žmonėms prireikė atsigert to vandens, į kurį jie taip piktai spjaudė. Atėjo nemalonioji žiema. Sniegas iš augštybių krito ir krito, ir tiek jo prikrito, kad pasirodė tikra bėda. Nespėjo žmonės jį kast nuo takų, kad pasidarius sau lengvesnį perėjimą. Atkasa, apmina kiek, tuojau pakįla dargana ir vėl viskas užlyginta! Pradėjo vėluot trukiai ir kitos komunikacijos dėl sniego daugybės. Oigi ir automobiliams prisiėjo eilė. Keliai ir gatvės užpustytos, tik pačiu viduriu eina kiek nušluotas gatvekarių kelias. Tuom keliu naudojasi ir automobiliai, nes šalimis per pusnynus negali pereit. O kaip daug jiems naudos ir tuomi keliu besinaudojant! Jų ratai apmazgyti lenciugais, kad tie kabintusi į ledus ir sniegus. Bet jie nepajiegia įsikabint į gatvekarių kelio geležines bėges, tad ir pats automobilis stena, pukščia, kriokia, ir vis ant vietos; ratai sukasi kiek druti, bet važis arba stovi ant vietos, arba slenka labai nežymiai, o juose važiuojanti arklių priešai, keikia kaip moka, bet tas nieko negelbsti. Kitose gatvėse, kur nėra gatvekarių kelio, ten dar blogiau. Automobiliai sulindę į pusnynus stena, pukščia, ir iš vietos nepasijudina; žmonės nors ir kasė jiems kelią, nors visaip mėgino nepasiduot, bet viskas buvo veltui. Ir tada norint ir nenorint, prisiėjo atsimint dar neseniai paniekintus arklius su rogėmis. Ir kas tik kokį kur sugriebė, kas tik turėjo, vedė į darbą: važiojo sunkenybes, vežė iš gatvių sniegus; automobiliai vieni daržinėse stovėjo, kiti pusnynuose apgrimzdę niuksojo, o arkliai galvomis linguodami, lyg pasipiktindami kartojo lietuvišką patarlę: "Nespjaudykit į vandenį, nes kartais gali prireikt jo atsigert..."

Panašųs dalykai atsikartoja beveik kasdien, tik juos mažai kas įsitėmija, nes jie yra nevienodi: vieni svarbesni, kiti menkesni; vieni laugiau ką paliečia, kiti mažiau, o kiti paliečia tik nežymią žmonių dalelę.

Aną dieną teko man su reikalais keliaut trukiu į vieną iš didžiųjų miestų. Kadangi kelionė buvo pusėtinai tolima, nes reikėjo važiuot nepilnai devynias valandas, todėl vagone nusivilkau virštutinius drabužius, ramiai atsisėdau ir turėdamas užtektinai laiko, pasiėmiau skaityt "Amerikos Lietuvį", kuriame radau labai smagų skaitymą, tai M. Stakėno raštą, užvardinta "Lietuvos Geografija". Tik pavažiavus kokį pusvalandį, iš kito suolo pasikėlęs prie manęs priėjo žmogus, kokios keturias dešimties metų amžiaus, ir mane lietuviškai užkalbino; mat pamatęs mane skaitant lietuvišką laikraštį tuojau suprato kad aš esu lietuvis. Jis irgi važiavo į tą patį miestą, tad visą kelionę turėjome progą daugel apie ką pasikalbėt. Jis gyveno mažame miestelyje, bet tiršta tai lietuviais apgyventame, tad man žingeidaujant kaip musų viengenčiai ten gyvena, jis aiškiai ir plačiai viską apipasakojo, nes buvo šnekus žmogus. Iš jo pasakojimų aš aiškiai supratau viską; daugiausia jis papasakojo apie veikimą vietinio jaunimo. Sulyg jo pasakojimo, jaunimas ten labai daug atsižymėjęs savo veikimais, ir kuomet jis veikė, jis turėjo labai daug pritarėjų, nes beveik visi vietiniai lietuviai jam visame pritarė ir skaitlingai lankėsi į visus rengiamus vakarus, kas duodavo jaunimui ir energiją toliasniam veikimui, ir pelną iš parengimų. Bet šiadien jau tas viskas persimainė. Vietiniai lietuviai jų veikimui nepritaria, į parengimus lankosi neskaitlingai, kas atsiliepia ir ant jaunimo, nes neturint paramos, surengiamuose vakaruose pelno lieka labai mažai arba ir visai nieko. Dėl tokių menkų pasekmių, nors pamažėli, tarpe pačių rengėjų kįla nepasigandinimai, vienų kitiems išmėtinėjimai, rugojimai, ir tokiu budu vienas paskui kitą netenka noro prie veikimo. O tas viskas labai atsiliepia ant vietinių lietuvių gyvenimo: judėjimas stengsta, veikimai ir rengimai mažėja, ir todėl svarbiam tautos reikalui parsiėjus kad ir labiausia norint ką su rengt šiokio ar tokio svarbaus nuotikio paminėjimui, beveik negalima, kaadngi kaadngi beveik visi pasiimt kokį nors darbelį, atsisako, ar tai dėtingėjimo, ar negabumo, ar apsileidimo, ir iš to diena iš dienos yra matoma musų gyvenimo stengimas, kas veda musų tautos žmones šioje šalyje prie išnykimo, nes kuomet prieš kelis metus lietuvių vardas skambėjo tarp svetimtaučių, kuomet tiems lietuviai buvo dar nežinomi šiadien vieton to, kada svetimtaučiai jau žino kas yra lietuviai ir Lietuva, musų vardas smunka ir skęsta ištautėjime tarpe svetimujų. Ir jeigu dalykai taip eis dar metus kitus, lietuvystė turės galutinai išnykt, kadangi jos gaivinimui nėra kam veikt.

Pasiteiravus man apie priežastis tokio stengimo ir nustojimo energijos musų jaunime, tas žmogus paaiškino daug svarbių dalykų ir labai teisingai patėmijo priežastis, kurios prie to visko veda. Iš jo papasakojimų yra aiški kaltė paties jaunimo apsileidime ir silpnybėse.

Labai gaila kad musų jaunuomenė šiadien turėdama prirengtą dirvą ateities gyvenimui, nemoka ir nesugėbi joje veikt, ir vieton ją toliaus dirbt ir išnaudot, apleidžia varpučiais, patys virsdami tinginiais. Apie priežastis ir tas visas silpnybes musų jaunimo, pakalbėsime kitos savaitės susirinkime.

Žmogus.

LIETUVIAI AMERIKOJ

BALTIMORE, MD.

Veikėjų konferencija.

Sausio 22 dieną čia atsilankius p. J. O. Širvydui su žmona, buvo suruošta vietinių veikėjų konferencija, kurioje p. Širvydas papasakojo labai daug įdomių dalykų iš klerikalų politiško veikimo kaip Lietuvoje taip ir šioje šalyje, ačiu kuriai, tarnaujant tik Rymui ir savo luomui, Lietuva neteko savo širdies, tai yra Vilniaus, ir butų netekus ir Klaipėdos, jeigu ne Mažosios Lietuvos lietuviai patys butų neišrišę tą klausimą, nes Lietuvos klerikališka valdžia jau dalykus vedė prie to, kad Lietuva netektų Klaipėdos.

Pasakojo taipgi ir apie klerikalų planus, kuriuos jie yra pasižymėję, kad pasmaugus liberalizmą ir visą lietuvių liberališkąjį judėjimą kaip Lietuvoj taip ir čia, Amerikoj, nes jie turi susidarę sistematiškus planus jų laikraščiai pasidalinę į tam tikras šaikas šmeižimui liberalų, tautos veikėjų, pradedant J. Vileišiu, Naruševičium, Šleževičium, Grinium, Balučiu, ir baigiant daktaru J. Basanavičium, kurį klerikalai atranda savo raštuose pravedusiu labai pavojingą liberalizmo dvasią. Ir dar kas stebėtina tai, kad klerikalai net ir V. Kudirką kelia iš grabo, pirmiausia prisikabindami prie jo parašyto Lietuvos himno "Lietuva Tėvyne musų" Mat klerikalams jau ir Lietuvos himnas yra perdaug liberališkas.

Liepė organizuotis.

Apibudinęs kalbėtojas klerikalų planus, ragino remt ALTS. kaipo vienintėlę liberalų tautininkų partiją, ir prie jos spiestis vėsiems liberališkos dvasios lietuviams. Toliaus p. Širvydas pravedė mintį, kad Amerikos lietuviams pravartu turėt tokia organizacija, kuri reikalui esant galėtų kalbėt visų Amerikos lietuvių vardu visuose Lietuvos reikaluose, nes dabar Lietuvos atstovybei esant klerikalų pusėje, nėra kam apgint Lietuvos reikalus, nė spaudoje atremt visokius ant lietuvių užsipuolimus. Net ir Lietuvos Informacijų Biuras tuomi ne užsiima, nes ir jam apeina tik klerikalų politika, o ne Lietuvos reikalai.

Pavyzdys nuo žydų.

Apkalbant tą klausimą p. Širvydas nukriepė mintį į žydus, kurie tokią organizaciją turi, kurion įeina visi, imant nuo pačių kairiausių ir baigiant pačiomis dešiniausiomis organizacijomis, kurios užlaikymui organo moka tam tikrą nuo narių mokestį. Ta žydų organizacija ne atstovauja nė sriovę, nė partiją, tik gina žydų reikalus, ir ji yra tiek galinga ir įtekminga, kad laike jos seimo, jeigu negali atvykt pats Suvienytų Valstijų prezidentas, tai savo vieton atsiunčia nors kitą augštą valdininką. Ir čia p. Š. paklausė, kodėl lietuviai negali turėt tokią organizaciją, kuri galėtų kalbėt visų lietuvių vardu, visuose lietuvių ir Lietuvos reikaluose; kodėl mes negalime subendrint savo jiegas lietuvių ir Lietuvos reikaluose, kurie paliečia tik Lietuvą ir lietuvius, o ne srioves ir partijas.

Nuomonių išreiškimai.

Apkalbant šitą klausimą, buvo girdėtis įvairių nuomonių išsireiškimų. Vieni nurodinėjo, kad negalima turėt tokia organizaciją, nes ji užkenktų ALTS. ir kad tik ALTS. turėtų but reiškėja lietuvių reikalų. Kiti nurodinėjo, kad ALTS. nėra visu lietuvių, tik vidurinės sriovės liberalų partija ir kaipo tokia, negali kalbėt visų lietuvių vardu; buvo pravesta net mintis, kad tik iš partijų tokia organizacija galėtų susidaryt kaipo koks "egzekiutyvis komitetas", ir tik toks galėtų kalbėt visų lietuvių vardu.

Prie pasekmių neprieita.

Daug kalbėjus ir svarsčius, prieita prie išvados galutinai, kad šitas klausimas butų paliktas apsvarstymui vėlesniuose suirinkimuose.

Ant galo p. Širvydas prisiminė apie reikalą pavertimo dienraščiu "Vienybės", kuris yra mažiau partyviškas, o daugiau visuomeniškas laikraštis, kuris rupinasi tik lietuvių tautos, Lietuvos ir pačių lietuvių reikalais, o ne kokiomis siauromis partijėlėmis. Prisiminus ar nebutų gerai prisidėt su dešimtine, kad greičiau pastumėjus "Vienybę" liktis dienraščiu, vienam iš susirinkusių tas labai nepatiko, ir jis bandė išpust labai labai didelį burbulą, kam norima dienraštį įsteigt kooperatyvišku budu. Bet tas nieko negelbėjo, ir vienas atsirado, kuris vieną šėrą nusipirko.

P. P. Jaras.

SO. BOSTON, MASS.

Prakalbos ir aukų rinkimas klaipėdiečiams.

Sausio 28 d., Lietuvių svetainėje, susivienyję bendrai sandariečiai ir katalikai, įrengė Klaipėdos lietuvių naudai prakalbas. Žmonių suėjo gana daug, pilna svetainė. Kalbėjo penki kalbėtojai: Šliakys "Sandaros" redaktorius, Gudas "Darbininko" redaktorius, Rastenis tiesų studentas, adv. Šalna ir Venis (pastarasis ir pirmininkavo šiame susirinkime). Visi kalbėtojai kalbėjo nepaliesdami partijų pakraipos, vien tiktai apie tai, kaip greičiau ir daugiau parėmus musų brolius, ir kaip tenai jie kovojo ir kovoja prieš atėjunus; kaip francuzų, anglų, lenkų ir kitų imperialistai deda didžiausias pinkles prieš lietuvius.

Paskui buvo renkama aukos. Aukų surinkta $305 su centais, o šv. Kazimiero draugija iš savo iždo aukavo tam tikslui $300, tai viso gauta daugiau šeši šimtai doliarių Klaipėdos lietuvių gelbėjimui. Graži auka ir ne paskutinė, nes ir kalbėtojai ir publika regis turi didelį prijautimą Klaipėdos lietuviams.

Išgamų kerštas.

Kuomet sandariečiai ir katalikai susitarę išrinko iš savo tarpo prakalbų rengimui komitetą ir parašė atsišaukimą, tai ir "Sandara" ir "Darbininkas" tą atsišaukimą patalpino, o "Keleivis" ne! Kuomet Jankauskas (prakalbų rengimo komiteto narys) nuėjo į "Keleivio" knygyną ir rado ten panie Gegužį ir paprašė, kad laikraštin patalpintų atsišaukimą, kuris taikomas į visuomenę, reikalaujantis aukų Klaipėdos kovotojams, tai tasai žmogus visai atsisakė priimt ir garsint atsišaukimą. Tuo tarpu pasisuko Michelsonas, kuris neva priėmė ir žadėjo patalpint laikraštin. Veltui. Žadėjimu tik ir pasiliko. Vieton kad butų patalpintas atsišaukimas, tai ir tasai žmogus, perimtas pikto upo, parašė nuo savęs tiktai pajuoką prieš rengėjus. Girdi, sandariečiai ir klerikalai rengia tą ir tą dieną prakalbas ir rinks aukas; pažangioji visuomenė nedalyvaujanti! Negana to. Tie žmonės, susitarę su kunigu Geniočiu, kuris nežinia kam priklauso, Sausio 26 d., tai yra pėtnyčioj prieš sekmadienį, kuomet buvo rengiama prakalbos ir aukų prašymas klaipėdiškiams, įrengė "debatus" ir ėmė iš žmonių po 25 centus įžangos! Šitie žmonės, geriau sakant išnaudotojai žmonių, "debatavo" ar —"klemsas turi dušią".

Dvidešimtame amžiuje kokių esama dar žmonių! Juos neverta lygint prie gyvulių... Pajuto, kad šiadien geri žmonės, kurie atjaučia sunkią kovą, brolių už laisvę, rengia visuomenišką susirinkimą ir nori gaut aukų kovojantiems, išgamos tuomet bėga už akių, muilina žmonėms akis, vilioja doliarius, kad tik pakenkus, nedavus paramos tiems, kurie kaip ant svarsčyklių svarsto, kovoja gi prieš tironiją, prieš amžinus musų priešus!

Pažinkime juos kartą ant visados! Lai nesityčioja iš musų netikusis elementas!

Pagonų Ainis.

LIETUVIAI SVIETUR.

Briobone, Australijoj. Australija penkta pasaulio dalis arba paskutinė dalis geografijos. Manau menkai žinoma, dėlto gal bus mano viengenčiams žingeidu šis tas dagirst.

Esu apvažiavęs Europą, Aziją, Ameriką, Afriką; dar prieš karę užsimaniau aplankyt ir Australiją, kur ir apsigyvenau. Australija randasi tarpe vandenyno su 5,500,000 gyventojų. Priklauso Anglijai, turi savo plačią autonomiją, savo valiutą—pinigus ir atskirą vėliavą. Kalba čia tik anglų. Padalinta į 5 kolionijas; kiekviena kolionija išrenka savo (government) valdžią, virš kurių stovi Jungtinė valdžia (federal government), kuri leidžia įstatymus visoms kolionijoms.

Pramonė čia menka, daugiausia žemdirbystė. Ukininkai galvijų laiko tukstančiais, nes žiemos nėra, pašarų ir tvartų nereikalinga. Eksportas šaldyta mėsa, cukrus, kongurų kailiai. Kraštui reikmenas: audimus, geležį, mašinas, stiklą ir t.t importuoja iš Anglijos. Mineralų čion randasi visokių, kaip aukso, sidabro, vario anglių ir tt., bet mažai kur išdirbama iš priežasties darbininkų brangumo. Prastam darbininkui reikia mokėt 6 ir 7 svarus sterlingų į savaitę už 44 val. Per tai kapitalistai nenori įdėt kapitalo į išdirbystę. Per paskutinius rinkimus į valdžią pateko dauguma darbininkų partijos, o tautininkų partija (National party) tapo išvaikyta. Darbininkų partija laimėjusi tuojau pakėlė dvigubai algas. Bet nelaimė, darbdaviai sulaikė savo kad ir menkus darbus. Darbininkai likosi paleisti ir vaikščioja švilpdami jokio darbo negaudami. Pasidarė visuotina bedarbė, nežinia ko toliau sulauksim. Toliau ta musų nauja darbininkų valdžia (Labor Gvernment) sumanė uždėt savo mėsinyčias, karčiamas, restoranus, net ir žuvavimo ir žuvies pardavinėjimo įstaigas, atimdama vertelgystę nuo paprastų ypatų. Tačiau visur pralošė su nuostoliais. Bet kaip matoma, musų valdžiai tai nieko nereiškia. Užtat griebiasi pakelt mokesčius nuostoliams padengt. Tikrai supuvusi musų valdžia.

Kaslink metinio uždarbio mokesčio (Income Tax), manau nė viena šalis pasaulyj nėra taip apsunkinta, kaip Australija. Ką žmogus uždirbi, turi dalytis su valdžia sekančiai: 1, mokestis savivaldybės valdžiai, 2, Cuncoul, 3 federal Govenment.

Taipgi turint sklypelį žemės mokėk trejopus mokesčius. Vienam svarą, kitam pusę, o pats valgyk muses.

Lietuvių Australijoj mažai randasi. Kiek žinau, Qecnolando kolionijoj esame tiktai 3, karės metu buvo 6. Karei baigiantis 2 įsirašė savanoriais į Anglijos kariumenę A. Jonaitis ir K. Paliulis. Bet karei pasibaigus ne grįžo, turbut patiko nelaimę. Trečias išgirdęs bolševikų rojų Rusijoj, leidos į Rusiją. Likom 3 lietuviai. Iš tarpo rusų atsirado dar vienas buk esąs lietuvis, paeinantis iš Vilniaus apskričio, bet lietuvių kalbos nemokantis. Taigi įgijau vakarais darbo, nerėdamas pramokint lietuvių kalbos. Mat susirupinęs vaikinas — noris važiuot Lietuvon, o parvažiavęs nemokėdamas kalbos busiąs pavadintas meškos sunum (L.Ž.)

Pasaulio Keleivis.

******

SIŲSKITE PINIGUS LIETUVON

per

AMERIKOS LIETUVIO AGENTURĄ.

******

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

Vanduo ir augalai.

Kada męs kalbame apie žemę ir apie gyvastį ant žemės, visada atrandame, kad gyvastis su žeme yra labai susirišusi. Pažiurėjus įvairius augalus, turinčius savyje nuošimtį vandens, turim desiprotėt, kad augalai naudojasi vandeniu, jį gerdami, kaip kad męs patys geriame vandenį. Augalai taip pat yra ir musų maistas. Obuolys auga ir reikalauja sau maisto, tą darydamas gamina mums maistą. Dalis vandens, kuris randasi obuolyje, įtrauktas į patį obuolį arba iš medžio, ant kurio jisai auga, hidrogenas dega ir vanduo darosi obuolyje. Kada medis kvėpuoja, traukia į save hidrogeną ir oxigeną perdegina jį ir padaro vandenį, kuriuom maitina save ir savo augalą, taip kaip ir męs patys kvėpuodami per musų plaučius. Obuolys turi savyje aštuoniasdešimts nuo šimčių vandens. Likusi nuošimčiai obuolio yra kitokia medega. Žemuogės turi savyje devyniasdešimtą nuošimtį vandens, o tik dešimtą nuošimtį kitos medegos. Agurkas turi didžiausią nuošimtį vandens, nes jame vandenio yra deviasdešimts penktas nuošimtis, kitos gi medegos yra tik penktas nuošimtis, Tas duoda mums suprast kaip stebuklingas budas nekurių augalų subudavojimo. Jeigu męs norėtume ką nors pabudavot, dėtume devynias dešimtis penktą nuošimtį vandens, o tik penktą nuošimtį kitos medegos, ir ištiesų męs jokiu budu negalėtume savo sutaisytos medegos į kruvą sudėt, kad ji laikytusi. Vienok agurkas yra taip subudavotas; devynias dešimts penktas nuošimtis vandens i penktas nuošimtis kietos medegos, kuri savyje užlaiko tą vandenį ir atrodo gana drutu subudavojimu.

Plonyčiai šilkai, kuriuos padaro šilkų kirminai, yra taip pat stebuklingas dalykas, nes šilko valaknos yra drutesnės už plieno dratus to paties storumo. Žmonės kurie tyrinėja medegą budavojimo ir daiktų tvirtumo stebisi kiek dar yra gamtoje dalykų, kurių žmogus negali suprast kaip jie pasidaro. Nesuprantama, kaip agurko kietoji medega pasidalinus į mažytėlius siulelius sulaiko savyje 95 nuošimtį vandens ir padaro agurką kieto subudavojimo dalyku. Taip pat nesuprantа iškur šilkas ima tokią didelę galybę, jog drutesnis yra už plieną.

Vanduo ir pienas.

Pienas turi savyje daugiau kietos medegos negu agurkas, nes piene yra aštuonias dešimts septintas nuošimtis vandenio,o tryliktas nuošimtis kietos medegos. Vienok pienas yra skystas, o agurkas kietas. Mokina mus suprast, kad medega daug skiriasi nuo savo subudavojimo pobudžio Drutumas ir kietumas daiktų eina nuo to, kaip jis subudavotas. Budavojant muro kokį nors namą nesiskaito kiek męs sunkios medegos į jį sudedame, bet skaitosi daugiau tuom kaip ta medega yra į kruvą sudėta ir sutvirtinta, kad padaryt tvirtą sieną.

Taigi drutumas, kokio nors daikto yra daiktų sujungime į kruvą. Smilčių virvė butų labai druta, jeigu smiltys butų galima suvienyt. Tauta nors ir maža butų, bet kad butų gerai susivienijusi veiktų viską stipriai ir išvien, tai butų labai galinga tauta. Stiprumas kokio nors daikto paeina nuo gero sukabinimo to daikto vienučių, į kruvą; jų sumazgymas padaro daiktą labai drutu. Panašiai kaip atomai šilkuose arba agurke yra dručiai suvienyti, vieną padaro drutesniu už plieną, kitam duoda galybę užlaikyt savyje didžiausią nuošimtį vandens ir tai dar but stipriu. Tautos kada nors pastos galingos, kada pažis gerai gamtos viekimą, kada moteris ir vyras veiks savo darbą, kad jaunas ir senas supras giminystę savo, kada mokslinčius ir darbo žmogus supras savo užduotis gerai, tada tiktai gražiai ir laimingai tautos gyvuos.

Taip męs pasimokinam labai svarbias užduotis nuo paprastų apie mus esančių daiktų, jeigu męs į juos tėmijame .

Miltai ir kiti daiktai.

Miltai turi savyje tik dvyliktą nuošimtį vandens, o aštuonias dešmts aštuntą nuošimtį kietos medegos, kurios didesnė dalis tinka musų naistui. Nors miltai turi savyje daugiausia kietos medegos, vienok jie savyje nesilaiko nors juos pakelt reikia pirma į maišą supilt Sulyginus miltus su agurku kuris turi devynias dešimts penktą nuošimtį vandens Męs stebimės, kaip jis pats savyje turi stiprumą laikytis savyje. Miltai mat nesudavoti ir ir vienas kito neaiko. Vienok kada iš miltų kepama duona, męs padarome, kad miltai tarpe savę sukimba ir laikosi. Nors duonoje yra daugiau vandens kaip miltuose, bet laikosi geriau; duonos kepalą galima nešiot, jis nepasileižia tik dėlto, kad duonoje miltai yra jau sumegsti į kruvą.

Bulvės turi savyje tris ketvirtdalius vandens ir vieną ketvirtdalį kietos medegos, kuri yra naudinga musų maistui.

Kiaušinis turi du trečdalių vandens ir vieną trečdalį kietos medegos. Iš viso to męs matome, kad kiekviename dalyke yra vandens. Mažiausia vandens yra miltuose, kuriuos žmogus prirengia sau ir per ilgą laiką jo sutaisymo vandenį išdžiovina. Grynai išimt vandenį iš bent kokios medegos nėra galima be tam tikrų prietaisų. Ir tas daiktas jau nebuva medega, bet tik gazai. Netaip sunku pašalint devynias dešimts devyni nuošimčiai vandens, bent iš kokio daikto, bet paskutinis nuošimtis yra sunku išrinkt. Norint prašalint vandenį nuo bent kokio daikto, reikia vartot tokį daiktą, kuris vandenį į save suima; vienas iš tų ištroškusių daiktų, kas traukia į save vandenį tai yra alkoholis. Nors tai yra taipgi skysčius, bet yra vartojamas išdžiovinimui kitų daiktų. Bet kada nori gaut alkoholį, kuriame vandens nebutų, yra vienas iš sunkiausių, nes visai negalima vandenį išskirt iš alkoholio.

Dabar męs aiškiai suprasime kokia didelę rolę lošia vanduo pasaulyje. Be vandens męs mažai ką galime rast. Taipgi atmindami tai, kad vandenyje tirpsta tukstančiai daiktų, todėl vanduo daro didelę permaina visada ir visur budamas turi didžiausią pajiegą perkeitimo daiktų į kitokias formas.

Žemės elementai.

Pasaulis be vandens butų pasaulis be jokios gyvybės ir pobudis nebutų panašus į dabartinį pasaulį, nes męs dabar visuose daiktuose pasaulyje atrandame vandenį Vienok vanduo pats per save nėra elementas. Jis tik susideda kaip jau pirmiau kalbėjome, iš elementų kaip tai oxigeno ir hidrogeno ir kitų. Toliau mės kalbėsime apie žemės elemetnus.

Prisiminkime sau, kad žemėje męs randame apie aštuonias dešimtis medegų arba elementų, kiekvienas elementas susideda iš dalelių, vadinamų atomais. Visi atomai vieno kokio nors elemento yra toki patys, nežiurint kur jie yra ant žemės ar ant žvaigždžių tolimose erdvėse. Viskas tas kas skiria vieną daiktą nuo kito, paeina nuo to paties daikto atomų. Hidrogenas skiriasi nuo oxigeno, nuo aukso dėlto, kad atomai hidrogeno skiriasi nuo atomų oxigeno ir atomų aukso. Norint pažint iš pradžios kokį nors daiktą, reikia pažint to daikto atomai. Pirmiausia męs kalbėsime apie hidrogeną dėlto, kad hidrogeno atomai yra paprasčiausi, mažiausi ir lengviausi už visus kitus elemintų atomus. Pirmas daiktas ko męs pasimokinam iš hidrogeno lengviausių atomų, tai yra tas, kad hidrogeną vartoja pripildymui balionų ar zepelinų, dėl to, kad jis budamas lengviausiu turi pajiegą kilt augštin. Jeigu męs kur nors žemėje randame kokį nors žemės elementą, nesumaišytą su kitu kokiu elementu, tai toks radimas vadinasi liuosu. Oxigenas yra liuosai randamas ore, auksas randamas žemėje. Tas nereiškia, kad auksas arba oxigenas yra liuosai paimamas, bet reiškia, kad jis nesusimaišęs su kokiu kitu elementu ir randamas skirtingai. Labai retai kur galima atrast skirtai. Daugiausia reikia susmulkint kitus daiktus, kad išimt iš jų hidrogeną. Hidrogenas turi labai stebėtina galybę susivienyt su kitais elementais ir taip sunku jį atrast liuosą.

Nemuno Sunus.

UGNINIS EŽERAS.

"Naujos apveizods" saloje, vienoje iš grupos salų Bahama, yra akyvas ežeras Waterloo, vadinamas ugniniu ežeru. Jis turi 1000 pėdų ilgio ir 300 pėdų pločio. Jis yra netoli Massau, užvestas auginimui želvių.

Šis ežeras nėra naturališkas, bet iškastas. Jo dugnas iškirstas uoloje. Jis yra sujungtas siauru kanalu su jurėmis ir kanalui patarnaujant, jame vanduo taip kaip ir jurėse, nupuola ir pakįla.

Bet netame šio ežero svarba. Jo svarba tame, kad plaštaka sudavus jo vandenin, iš vandens iššoka šviesa, prie kurios nakties tamsoje galima skaityt stambų raštą. Šiame ežere yra pusėtinai daug žuvų, kuomet vandeniu plaukianti valtis pabaido žuvis ir jos neria į pašalius, paskui žuvis driekiasi šmorai šviesos, lyg degtuką braukiant į sieną nakties tamsoje.

Šitą apsireiškimą vandenyje šio ežero, mokslas ikišiol dar nėra kaip reikiant ištyręs, ir paaiškinimus apie tai ne duoda.

AMŽINI LAVONAI.

Senuose francuzų kapuose "Gallo", netoli nuo Clermont-Ferrad, arheologai kasdami žemę iškasė 12 medinių grabų, kuriuose atrasta lavonai, stebuklingu budu užsilikę cielybėje taip, kad išrodė lyg kad butų tik prieš kelias dienas palaidoti. Ir netik lavonai, bet jų drabužiai ir viskas kas prie lavonų buvo, net ir jų grabai, buvo pilnoje cielybėje. Tik iš surastų prie lavonų pinigų ir kitų ženklų persitikrinta, kad lavonai čia palaidota prieš 2000 metų.

Mokslininkai labai stebėjosi ir negalėjo suprast kokiu budu per taip ilgą laiką lavonai galėjo nesugest, kadangi ant jų neatrasta balsamavimo ženklų. Tik po ilgesnių tyrinėjimų susekta kad kapai yra ant angliarugšties gyslos; matoma, anglių gazas lavonus apsaugojo nuo sugedimo.

PO 8000 VIŠTUKŲ KASDIEN.

Texas valstijoj yra miestelis, vadinamas O'Connor Post, kuris yra didžiausia vištų perykla visame pasaulyje. Po jo su tokia produkcija yra miestelis Petaluma, Kalifornijoj. Šio pastarojo perykloj yra 150,000 kiaušinių. Triobėsiai kuriuose įsteigta perykla yra neapsakomai didelės, užimančios 80 metrų plotą Perėjimui skrynios yra sudėtos viena ant kitos, kad reiktų mažiau vietos. Kiekvienoj skrynioj yra 10,000 kiaušinių. Čia kasdien išperima po 7—8000 vištukų. Prie jų prižiurėjimo dirba labai daug darbininkų.

ORO APVALYMAS.

Federališki hemikai Pittsburghe daro bandymus, kaip su pagelba azoto apvalyt orą kasyklose ar kitur, kur jo truksta žmonių ir gyvulių kvėpavimui. Oran leidžiamos elektros kibirkštys, ore praskysta ir virsta tlenu, kuriuomi kvėpuojame. Yra manoma, kad bus galima tokiu budu apvalyt orą, sunaikinant jame visas bakterijas ir tokiu budu pasiseks palaikyt apvalytą orą kasyklose, tuneliuose, žmonių susirinkimuose ir tam panašiose vietose, kur truksta oro.

M. Stakėnas.

LIETUVOS GEOGRAFIJA.

(Pasiskaitymas jauniems amerikonams)

(Tąsa)

Lietuvos ukė.

Kiekvienos nepriklausomos valstybės gerbuvis remiasi šalies turtuose. Valstybės exportas skaitosi šalies turtu. Kokį gi musų republika turi turtą? Ogi ukę. Musų valstybės turtu yra ukės žemė, kuri susideda iš keturių milijonų hektarų, kuri veik visa yra dirbama ir pusėtinai derlinga, kuri kasmet duoda javų 189 milijonus pudų. Prieš karę Lietuvoje, pagal Rusijos statistiką 1913 m. javų užderėjo tiek:

Rugių— žiemkenčių 51 milijonas pudų	
Rugių—vasarinių	250 tukst. pudų
Kviečių—žiemkenčių	7 mil. pudų
Kviečių—vasarinių....	250 tukst. pudų
Miežių	15 mil. pudų
Avižų	16 mil. pudų
Bulvių	90 mil. pudų
Įvairių javų	9 mil. pudų
Viso javų	189 mil. pudų

Neokopuotoj Lietuvoj 1921 m. užderėjo javų 152 milijonai pudų. Užderėjimo skaitlynė tokia:

Rugių—žiemkenčių ..	35 milijonai pudų
Kviečių — žiemkenčių	4 mil. pudų
Vasarinių rugių ir kviečių..	1 mil. pudų
Miežių	10 mil. pudų
Avižų	20 mil. pudų
Bulvių	75 mil. pudų
Kitokių javų	7 mil. pudų
Viso javų	151 mil. pudų

Sulyg žemės reformų įstatymų dvarai Lietuvoj bus išparceliuoti į vidutines ukes nedidesnes per 40 hektarų. Sulyg M. Dauknio, žemės tvarkymo skyriaus viršininko 1921 m. buvo suskaityta 172 dvarai, kurie apėmė 35,184 hektarus žemės. Apart dvarų dar 194 sodžiai su 4,044 savininkais, pasiskyrstė į vienkiemius. Dvarų žemė buvo išdalyta taip: 40% gavo kareiviai, 30% dvarų darbininkai ir bežemiai, 30% teko mažažemiams valstiečiams. Viso 1921 m. buvo sudaryta 8,145 ukių.

Lietuvos miškai.

Lietuvos miškai taipgi skaitosi dideliu turtu musų valstybės. Reikia atmint, kad trečdalis viso eksporto į užrubežius iš 192 m. buvo miško medega, kuri davė prekybai 155 milijonus auksinų. Dvidešimtas procentas visos Lietuvos, teritoriškos platumos, yra užimta miškais. Lietuvos miškai apima 936,259 hektarų. Eglynų yra 460,000 hektarų, pušynų 200,000 hektarų, beržynų 100,000 hektarų. Prieš karę iš Lietuvos į Vokietiją kasmet buvo išvežama miško medegos už 20 milijonų rublių.

Lietuvos gyvuliai.

Lietuvoje gerokai atsižymi naminiai gyvuliais, kaip tai karvės, arkliai, avys ir kiaulės. 1900 m. pagal rusų suskaitą, arklių buvo 783,539, karvių 1,613,992, avių 1,410,144, kiaulių 844,345 . Dabar po karei Lietuvos valstybėje, 1920 m. gyvulių buvo tokia skaitlynė: Karvių 865,000, avių 730,000 kiaulių, 1,400,000, arklių 380,000.

Lietuvos linai.

Lietuvoje labai auga linai. Kasmet buna užsėta linais apie 70—80 tukst. hektarų Reiškia, Lietuva kasmet pagamina apie du milijonu pudų sėmenų ir apie pusantro milijono pudų linų. Prieš karę iš Lietuvos kasmet buvo išgabenama svietur linų už 40—50 milijonus rublių 1921 metais iš Lietuvos buva išgabenta sėmenų už 50 milijonų auksinų.

Lietuvos naminiai paukščiai.

Mums gerai žinoma, kad Lietuvoje daug yra vištų, žasų ir ančių. Kiek yra Lietuvoje vištų, sunku pasakyt, tiktai galima spręst sulyg kiaušinių daugumos. Mat 1921 metais vištų kiaušinių iš Lietuvos į užrubežį buvo išvežta 15 milijonų, už 106 milijonus auksinų. Reiškia, Lietuvoje yra arti dviejų milijonų vištų ir kuone milijonas ančių. Žasų Lietuvoje 1921 m. buvo 500,000. Užrubežin buvo parduota už 2,500,000 auksinų. Prieš karę Lietuvos naminiai paukščiai vertėj buvo ant 10 milijonų rublių.

Lietuvos daržovės ir vaisiai.

Kad Lietuvoje auga daržovės, yra mums labai gerai žinoma, nors tikros statistikos neturime, vien tik primename, kad kopustams, burokams ar runkeliams, morkvoms, agurkams, niekad blogų metų nebuvo Lietuvoj. Kaslink vaisių, tai jau taipgi mums žinoma, kad Lietuvoje bene kiekvienas ukininkas ar kaimietis turi sodą, ar sodelį. Obuoliai, grušios, slyvos, vyšnios, gerai dera Lietuvos soduose. Vaisiai ir daržovės sudaro gana svarbią prekybą musų naminėj rinkoje.

Lietuvos žuvys ir grybai.

Kiek Lietuvoj žuvų yra pagaunama, nėra pilnai žinoma. Vienok mums yra aišku, kad Lietuvos ežeruose ir upėse yra daug žuvų. Visos teritoriškos Lietuvos plote apie 700 hektarų yra ežerai, upės ir pelkės ar brudai. Iš to labai aišku, kad lietuviams iš savų vandenų pilnai užtenka savos žuvies. Kaslink grybų, tai taipgi yra mums žinoma, kad Lietuvoj yra diktokai smiltynų, kur auga baravykai ir pusbaravykiai, raudonkės, umėdės ir kitoki grybai. Europoje rodosi negalima surast kitos tokios šalies ar valstybės, kad kur augtų grybai kaip kad Lietuvoj. Visa bėda pas lietuvius buvo, kad jie dar nebuvo išsilavinę prekiaut grybais.

Lietuvos bitės.

Lietuvos paviršius butent laukai ir sodai su miškais yra tinkami bitėms. Visoje Lietuvoje yra bent 30,000 bičių avilių, kas išduoda apie 150,000 svarų medaus ir apie 40,000 svarų vaško.

Lietuvos mineralai.

Šalies minerališku turtu skaitoma viskas, kas tik naudingas, gaunamas iš žemės, bile kokia medega, kuri turi pramoniską vertę. Lietuvos minerališku turtu skaitoma molis, kalkės, kreida, gipsas, smėlis, žvyrius, durpės ir žalvaris. Lietuvoj yra durpynų apie 60,000 hektarų plotas.

Lietuvos kreditas ir finansai.

Lietuvos nepriklausoma valstybė nors jau baigia pergyvent penktuosius metus nuo savo atgimimo, bet kol kas dar savų pinigų nebuvo išleidus, vartojo vokiečių okupacijos pinigus, vadinamus "Ost markės" ir "Ost rubliai". Tie pinigai buvo atspausti ar išleisti Vokietijos okupacijos valdžios, buvo gvarantuoti vadinamu vokiško Tilžės Ost banko. Yra apskaitoma, kad vokiečiai Lietuvoje tokių ostendiškų pinigų paskleidė apie du bilijonu markių. Reikia įsiėmyt faktą, kad 1921 m. Lietuvoje šeši veikiantieji bankai padarė apyvartos ant devynių bilijonų markių ar auksinų. Užpraitiuose metuose Lietuvoj veikė šeši bankai. Praeitų metų pusmetyje veikė aštuoni bankai, su pagrindiniu kapitalu 85 milijonais markių. Neseniai Lietuvoje veikė jau devyni bankai. Bankai stovi taip:

1) Lietuvos Kredito bankas su pagrindiniu kapitalu ..... 10 milijonų markių.
2) Liet.Prekybos ir Pram. bankas 18 mil. m.
3) Lietuvos Ukio bankas ..... 10 mil. m.
4) Lietuvos Komercijos bankas 12 mil. m.
5) Lietuvos Tarptautiškas bankas 11 mil. m.
6) Lietuvos Kooperatyvų bankas 10 mil. m.
7) Lietuvos Žydų Centr. bankas 12 mil. m.
8) Vilniaus Žemės Bankas ..... 8 mil. m.
9) Liet. Emisijos bankas 35 mil. litų auksu.

Lietuvos valstybė pirmaisiais metais turėjo įeigų 213,142,720 markių ar auksinų, o išleido 151,194,574 auksinus ir 13 skatikų. Antrais metais 1920, įeigų buvo 411,424,881 markes, o išlaidos siekė 422,329,209 markes. 1921 metais Lietuvos valstybės įeigos buvo 673 milijonai markių. Išlaidos siekė 896 milijonus markių ar auksinų. 1922 metais Lietuvos republikos steigiamasis seimas, pradžioje Rugpjučio priėmė pinigų įstatymą, sulyg kurio Lietuvos republika išleido savus, lietuviškus pinigus. Ikišiol skaitytos markės ar auksinai pamainyta litais ir skatikai centais. Vienas lietuviškas litas susideda iš 100 centų, ir vertėje stovi 0,150462 gramų aukso. Litai pradėjo vaikščiot Lietuvoje nuo 1922 m. Spalio pirmos dienos. Vienas litas yra $10-ta dalis Suvienytų Valstijų doliario, arba 10 centų. Ikišiol vartotos "Ost markės" ir "Ost rubliai", mainoma į litus, sulyg jų vertės dienoje.

(Daugiau bus)

Į didžiųjų organizacijų kuopas, kulturos ir pašelpos draugijas ir Amerikos lietuvių visuomenę.

Amerikos Lietuviai nuo senų laikų visa širdžia rėmė visokius Lietuvos reikalus. Kreiptasi į Amerikos Lietuvius kiekvienoje sunkioje Lietuvos gyvenimo valandoje, ir jie nėkuomet neatsisakė ištiest Lietuvai savo pagelbos ranką. Bet musų krašto padėtis dar yra tokia, kad Amerikos Lietuvių pagelbos ir paramos reikia beveik kiekvienoje gyvenimo srityje, ir per ilgą laiką dar jos reiks.

Vienas iš svarbių reikalų, kuriuom Amerikoje organizuotu budu dar nepasirupinta, yra tai Lietuvos našlaičių šelpimo reikalas. Per keliatą metų siautus Europoje karė, išnaikinus daugybę musų tėvynės nekaltų sunų, paliko daug nešlaičių, reikalaujančių visuomenės pagelbos. Be to, po karei gyvenimo sąlygos yra tokios, kad našlaičių, reikalaujančių pagelbos, nuolatos atsiranda, taigi ir jų šelpimui, užlaikymui ir auklėjimui galo nesimato. Ypatingai pastaraisiais metais, kuomet Vilniaus sritį užėmę lenkai išvaikė prieglaudas Vilniuje ir visaip persekioja užsilikusias dar musų sostinėje lietuvių įstaigas, iš tenai šaukiasi į mus, Kaune, reikalaujantieji pagelbos. Jau ne vieną našlaičių burį iš Vilniaus priėmėm ir globojame, laikinoje musų sostinėje, Kaune. Prie to, pradėjus grįžt iš Rusijos musų tremtiniams, su jais grįžo burių buriais ir nešlaičiai, labai dažnai nieko nežiną apie save, nė apie savo tėvus: nežino nė savo vardų, nė vietos, iš kur yra kilę...

Tų našlaičių sušelpimas ir užlaikymas gula ant Lietuvos visuomenės pečių. Kas nežino, kad Lietuvos visuomenė yra neturtinga? Kas nežino kaip ji sunkiai kovojo už Lietuvos nepriklausomybę ir kaip ji sunkiai kovoja už tos nepriklausomybės išlaikymą ir už tinkamą krašto sutvarkymą? Tad tai visuomenei Lietuvoje našta auklėjimo našlaičių yra labai sunki, ir beveik negalima pakelt, be Amerikos Lietuvių aktyviškos paramos.

Lietuvių Moterių Globos Komitetas, kurio veikimo peržvalga neseniai buvo paskelbta Amerikos Lietuvių spaudoje, pasiryžo organizuotu budu kreiptis į Amerikos Lietuvius ir prašyt jų paramos ir pagelbos. Tuom tikslu Komitetas atsiuntė Amerikon žemiaus pasirašiusias Centro Valdybos Nares, kad gyvu žodžiu paaiškinus Lietuvos našlaičių padėtį kad ypatiškai atsiliepus į duosnią Amerikos Lietuvio širdį. Taigi šiuom atsišaukimu mes ir kreipiamės į Amerikos Lietuvių didžiųjų Organizacijų Centrus, į jų kuopas, į pašelpos ir kulturos organizacijas ir draugijas, į pavienius Amerikos Lietuvius: pagelbėkite mums užlaikyt Lietuvos našlaičius, pagelbėt mums išauklėt juos dorais ir gerais tėvynės sunais! Tie našlaičiai atsirado musų globoje svarbiuoju Lietuvos istorijos momentu, taigi pagelbėkite mums taip juos užaugint, kad Lietuva ateityje galėtų iš jų pasidžiaugt, kad jie ir užaugtų svarbiais Lietuvos veikėjais.

Ypatingai mums svarbu yra pabrėžt faktas, kad Lietuvių Moterių Globos Komiteto Prieglaudos Kaune ir Gelgaudiškyje, kur našlaičiai užaugtų sveiki kunu, bet taip pat žiuri, kad gabesnieji jų atsiektų ir mokslą. Vieni jų mokinasi įvairių amatų, kiti linkę prie mokslo, yra leidžiami į mokyklas. Dėlto tad L.M.G.Komitetas yra pilnas vilties, kad ateitis pasidžiaugs iš tų Komiteto Prieglaudų auklėtinių. Tuom labiaus galės pasidžiaugt ir Amerikos Lietuviai, nes jų aukomis ir jų parama tos Prieglaudos vyriausia ir išsilaikė. Ačiu priklauso Amerikos Lietuvių Moterių Organizacijoms, kuris iš Chicagos, iš New York, iš Brooklyno ir iš kitų musų miestų nenuilstančiai musų Prieglaudas šelpė. Bet musų reikalai auga; musų globojamųjų vaikučių skaičius didėja; musų išlaidos nauginasi, o įeigų šaltiniai nepadidėjo.

Šiuom savo atsišaukimu mes kreipiamės į Amerikos Lietuvių visuomenę, kad ji paremtų musų darbą aukomis, kad ji susiorganizuotų į Lietuvių Moterių Globos Komiteto Skyrius ir systematiškai remtų musų darbą aukomis. Mes prašome Didžiųjų Organizacijų skirt kiek iš savo iždų Lietuvos našlaičiams; prašome ir įvairių draugijų neatsisakyt nuo aukos. Neabejojame, kad ir šiaip Lietuvių naujokynių veikėjai ir veikėjos nepasigailės aukos taip prakilniam tikslui, kaip auginimas musų krašto našlaičių, kurs galėtų tuojaus pereit per Lietuvių grinčias ir parinkt aukų. Gražų butų, jei tokiuose komitetuose vadovaujančią rolę suvaizduotų musų moters; kas gi geriau gali atjaust kudikio vargą, jo alkį, šaltį jo mažytės širdelės sopolius, jei ne moterys, jei ne motina? Taip surinktos aukos turi but tuojau siunčiamos į Baltic State Banką, 294 Eighth Ave., New Yorke, su įsakymu deponuot pinigus Lietuvių Moterių Globos Komiteto sąskaiton. Iš tos sąskaitos pinigai tuojaus pervedami yra Komiteto Centro Valdybai Kaune.

Taip pat prie progos norime čia pastebėt, kad Lietuvoje Moterių Globos Komitetas turi apsirinkęs dieną, kurioje yra renkamos aukos Lietuvos našlaičiams po visą Lietuvą. Ta diena yra 7 d. Gegužio. Taigi, ir Amerikoje, kur tiktai susidarys toki L.M.G. Komiteto Skyriai, tegul apsirenka 7 d. Gegužio, kaipo Lietuvos Našlaičių Dieną, ir toje dienoje, tegul dar labiau susiartina Amerikos ir Lietuvos žmonių jausmai ir širdys!

Baigdamos šį savo atsišaukimą, turime daug vilties, kad Amerikos Lietuviai bus ir toliau, kaip ikišiol kad buvo, Lietuvos našlaičių globėjais ir šelpėjais.

Visais reikalais L.M.G. Komitetui rašyt reikia šiuom adresu: L.M.Globos Komitetas, 294 Eighth Ave., New York, N. Y. Tuom vardu rašyt čekius ir siųst juos tuom pačiu adresu.

Lietuvių Moterių Globos Komiteto Centro Valdybos narės:

Doma Sleževičienė,
Viktorija Vencienė.

LIETUVIŲ MOTERIŲ GLOBOS KOMITETO ATSTOVIŲ MARŠRUTAS.

L. M. Globos Komiteto Centro Valdybos Narės, D. Sleževičienė ir V. Vincienė, atvykusios Amerikon Lietuvos našlaičių reikalais, lankysis su prakalbomis sekančiose kolionijose:

Vas.	9 ir 11,	Br'lyn, Williamsburgh.
Vasario	13.....	New Britain, Conn
"	15.....	New Haven, Conn.
"	17.....	Waterbury, Conn.
"	19.....	Ansonia, Conn.
"	21.....	Hartford, Conn.
"	23.....	Amsterdam, N. Y.
"	25.....	Utica, N. Y.
"	27.....	Rochester, N. Y.
Kovo	1 d.,.....	Worcester, Mass.
"	3.....	Lawrence, Mass.
"	5 lygi 15,	Boston, Mass. ir apl.
"	17.....	Niagara Falls, N. Y.
"	19.....	Detroit, Mich.
"	21.....	Grand Rapids, Mich.
"	23 lygi 15 d.	Bal. Chicago, Ill.
Balandžio	17 d.	Cleveland, Ohio.
"	19 lygi 23,	Pittsburgh, Pa.
"	25....	Binghamton, N. Y.
"	27.....	Scranton, Pa.
"	29.....	Wilkes-Barre, Pa.
Gegužio	1 d.,.....	Plymouth, Pa.
"	3.....	Pittston, Pa.
"	5.....	Shenandoah, Pa.
"	7.....	Mahanoy City, Pa.
"	9.....	Tamaqua, Pa.
"	11.....	Philadelphia, Pa.
"	13.....	Baltimore, Md.

Prakalbų reikale L.M.C. K-to Atstovės laiškais kreipiasi į virš suminėtų kolionijų veikėjus. Prašoma yra, kad tose kolionijose butų surengtos prakalbos ir butų suorganizuoti vietos veikėjų moterių ir vyrų komitetai.

Visais prakalbų reikalais ir siunčiant aukas, prašome adresuot šitaip:

Lietuvių Moterių Globos Komitetas, 294 Eighth Ave., New York, N. Y.

JAVAI S. VALSTIJOSE.

Pusseptinto milijono Suv. Valstijose, su ukės darbininkų pagelba, mažiau negu 4 procentas pasaulio ukininkų ir ukės darbininkų, pristato beveik 70 procentą pasaulio kornų, 60 procentą pasaulio vatos, 60 procentą pasaulio tabako ir beveik 25 procentą pasaulio avižų ir šieno, 20 procentą pasaulio kviečių ir sėmenų, 13 procentą pasaulio cukraus ir tik 2 procentą pasaulio rugių ir ryžių.

Suv. Valstijos produkuoja apie ketvirdalį pasaulio grudų. Valstijos: Iową, Illinois, Nebraska, Missouri, Indiana, ir Ohio produkavo apie 48 procentą kornų 1921 m. Beveik pusė kviečių užauginta šešiose valstijose 1919 m.: Kansa, Illinois, Oklahoma, Missouri, North Dakota, ir Ohio. Vatos valstijos yra Texas, Georgia, Mississippi, Oklahoma, South Carolina, Alabama, Arkansas, North Carolina, Louisiana, Tennessee, Florida, Missouri, Arizona, California, Virginia, ir Texas pirmoj vietoj su 11,522,537 akrais.

Beveik 90 procentas tabako užauginta šiose valstijose: Kentucky, North Carolina, Virginia, Tennessee, South Carolina ir Ohio. Bet yra ir svarbus centrai ypatingos rušies pietinėj Maryland, Lancaster paviečiai, Pennsylvanijoj, Connecticut kloniuose ir pietinėj Wisconsin. Ryžius randame Louisiana ir Texas, rytinis Arkansas ir aplink Sacramento upę, Californijoj.

Sėmenos auga North Dakota, Minnesota, South Dakota, Kansas, Iowa, Wisconsin, Nebraska, Michigan, Wyoming, Missouri, Oregon, Oklahoma ir Illinois.

New Yorkas, kaipo valstija, turi daugiausia šieno ir pašaro žemės, bet Wisconsin užima pirmą vietą skaitant produkciją tonais. Rocky Moutain kraštuose šienas ir pašaras užima 55 procentą dirbamos žemės derliaus.

Alfalfai reikalinga toks oras, kuris nešlapias vasaroj. Geriausia auga vakaruose kur laukai drėgni, ir auga gan gerai rytų kalkakmenų vietose. Kansase ir Nebraskoj alfalfa užima laukinio šieno vietą. Beveik visa alfalfa auga vakaruose.

Bulvės daugiausia auga į šiaurius nu kornų laukų, nes bulvės geriau auga kur oras vėsesnis. Didžiausi bulvių centrai yra prie smiltynų—Aroostook pavietis, Maine, Long Island, New Jersey, rytinėj Viginijoj, vakarų Michigan, centralinėj Wisconsin, ir Arck pavietis, Minnesotoj. Mažesni centrai netoli didesnių miestų, nes bulvės sunkios ir brangu jas pargabent, ir vietiniai daržininkai ir ukininkai pigiai jas parduoda.

Daržovės daugiausia auga pietrytinėj Pennsylvanijoj, Ohio, rytinėj Kentucky, Tennessee, šiaurinėj Alabamoj, Carolinoj, Georgia, Mississippi, prie Michigan ežero krantų, Wisconsin, Michigan ir centralinėj New Yorko dalyj, kur taupųs žmonės valdo.

Svarbiausia daržovių produkcija siekia nuo New Yorko miesto iki Norfolk, Virginia. Čia beveik penkta dalis daržovių auginama. Antras svarbus plotas yra nuo Utica, N. Y. į vakarus iki Buffalo ir Erie. Trečias didžiausias plotas aplink Michigan ežerą. Trečdalis žieminių daržovių auga Floridoj ir pietinėj Georgia. California irgi augina žieminės daržoves; ir čia žieminės daržovės užima svarbią vietą.

Svarbiausios kopustų auginimo vietos yra šiauriuose: plačiausia linija siekia nuo Buffalo iki Syracuse. Po to seka Long Island, N. Y., Burlington ir Gloucester paviečiai, N. J., Norfolk ir Wythe pavietis, Virginijoj, nuo Michigan ežero Chicagoje iki Milwaukee, Green Bay pavietis, Wis., Denver, Colorado, ir Los Angeles, Cal. Ankstyvi kopustai auga Floridoj, pietinėj Carolinoj, Mississippi ir pietiniame Texas.

Kantalupai auga vakaruose, Caliofrnija augina ketvirtdalį visos produkcijos. Arkansas seka antroj vietoj, po to Colorado, Indiana, Delaware, New Jersey ir Georgia.

Žirniai, kaip ir kopustai, mėgsta vėlų vėsų klimatą, bet žirnių produkcijoj Wisconsin svarbesnė už New Yorką, nes čia užauginama trečią dalį visos produkcijos. New Yorko apielinkė, kuri užima antrą vietą, tęsiasi nuo Buffalo iki Utica. Rytinė Marylan ir Delaware užima trečią vietą, po to California (San Francisco Bay District) ir Michigan.

Saldųs kornai beveik skaitosi rytiniais. Maryland užima pirmą vietą jų auginime, po ja seka New York, Iowa, Ohio, Illinois, Pennsylvania ir New Jersey. Rytinė Maryland, Delaware ir pietinė New Jersey augina trečią dalį visos šalies tomačių, Los Angeles ir San Francisco, Californijoj, apie dešimtą dalį. Po tam seka Virginia, Indiana, Florida su žieminiais derliais. Kitos ankstyvos tomatės randasi Copiah paviete, Miss., ir Cherokee pavietis, Texas. Iš visų parduodamų daržovių Suv. Valstijose, tomatės užima pirmą vietą apart bulvių prėskujų ir saldžiujų.—F.L.I.S.

PAIN-EXPELLERIS
JUMS PAGELBĖS!

Kuomet šaukiamasi Pain-Expellerio pagalbos, Skausmas greitai apgalima ir nesmagumai —pranyksta. Su pirmu žnyptelėjimu reumatiško skausmo, nervus kratančios neuralgijos, kankinančio ir riečiančio į kruvą strėnų dieglio, tuojaus nusipirkite šito galingo ir patikėtino šeimyninio linimento ir juomi ištrinkite skaudamas vietas. Tikrasis Pain Expelleris turi musų INKARO vaisbaženklį. Visi kiti yra pamėgzdžiojimais. Kaina 35c. ir 70c. aptiekose arba iš

F. AD. RICHTER & CO.,
104-114 South 4th St., Brooklyn, N. Y.

Kada ir Kaip Privalot Penėti Savo Kudikį?

Pavalgydykite savo kūdikį ne vien tik laiku, bet ir saugiai. Jeigu jūs negalite žindyti, neabejokite apie mūs

Borden's EAGLE BRAND
(CONDENSED MILK)

Yra labai lengvai sutaisomas. Viskas ką jūs turite padaryti, tai paimti tam tikrą mierą "Eagle Brand" ir jis yra jau gatavas valgydinimui jūsų kūdikio.

Iškirpkite ir prisiųskite šitą pagarsinimą į Borden Company, New York ir gausite dykai lietuvių kalboj pilnus patarimus ir nurodymus, kaip jį vartoti, taipgi ir puikią kūdikių knygą.

Skaitykite su Atyda.

Jeigu kas rengetės arba kam netikėtai prisieitų greitu laiku išvažiuot į Lietuvą, tai atminkite, kad norint gaut pasą nuo Lietuvos Atstovybės Washingtone, reikia pristatyt savo kokius nors dokumentus, parodančius, kad paeini iš Lietuvos. Kas jokių dokumentų neturi turinti laiko parsitraukite savo metrikus iš Lietuvos arba savo senus pasus rusų duotus, susiraskite, nes kitaip negalėsite išvažiuot laikui atėjus. Be abejonės šį pavasarį daugelis norės nuvažiuot savųjų atlankyt, tai dabar laikas apie tai pasirupint.

Lietuvos Kvota Pasibaigė.

Skaitant žmones Amerikoje 1910 mete daugelis lietuvių save užsirašė lenkais, rusais ir vokiečiais, todėl pagal nuošimtį, lietuvių metinė kvota dabar nedidelė ir jau pasibaigus. Nauja kvota prasidės Liepos mėnesyje. Taigi kas mano savo gimines čia pasitraukt, dabar iš laiko viskas reikia sugatavot ir pasiųst, kad pasažierai galėtų prisirengt ir kada kvota atsidarys, kad galėtų važiuot. Mes parduodame laivakortes, siunčiame pinigus ir darome visokius dokumentus. Kada ko reikės, Kreipkitės pas mus.

M. PALTANAVIČIA,
15 MILLBURY ST., WORCESTER, MASS.

KALENDORIUS IR KNYGOS DOVANOMS!

VISIEMS, užsiprenumeruojantiems du-kart savaitinį laikraštį "Vienybė" su juokų skyrium "Tarka" metams.

KALENDORIUS, sieninis, tautiškų spalvų.

KNYGOS yra vertės dviejų dolerių, "Vienybės" laidos.

Prenumeratos kaina metams $3.50
Lietuvon $4.50

Adresuokite:

VIENYBE, 193 Grand Street
BROOKLYN, N. Y.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE.
KURIOS TURTAS ARTI $500.000.00
Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,587.80
pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

POMIRTINIAI SKYRIAI—$150, 300, 600, IR 1000.
PAŠALPINIAI SKYRIAI—$6.00, 9.00 IR 12.00
Į SAVAITĘ.

Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

Lithuanian Alliance of America,
307 WEST 30-th STREET, NEW YORK, N. Y.

AMERIKOS LIETUVIS ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS.

PO TIEK METŲ VILTIES!....

G. Ainis.

(Tąsa)

Jinai jau nuo vokiečių užėjimo, pametė mokslą ir gyveno prie tėvų kaip paprasta mergaitė. Visa jos busiančio gyvenimo viltis, buvo Antanas. Ji matė jame savo draugą, tėvą ir globėją. Bet... dėja, dabar ir jisai, didžiausia jos viltis, užgęso lyg paskutinis saulės spindulys, pabučiavęs augštųjų medžių viršunes, nusileidžia toli už marių... Taip ir mano gyvenimo viltis yra jau nusileidus.... Dieve brangiausis, nuo ko dabar pradėt, kur dingt....

Toki klausimai kankino ją be paliovos.

×

Vieną gražią rudens naktį pasigirdo šunų lojimas ir į kiemą įvažiavo dailiu arkliu nepažįstami du žmonės. Dulių šeimyna ilsėjosi po dienos darbo ir nieks ne išgirdo atvažiavusių svečių.

Svečiai pradėjo barškint duris, ir sena Dulienė nubudusi, įleido juos maloniai, mat jai jau buvo pažįstami šie žmonės. Iš visko matėsi, kad čia esama piršlių. Vienas buvo apysenis žmogelis, vidutinio ugio ir labai daug kalbėjo, kaip paprastai pridera piršliui. Antras, žinoma, jaunikis, vaikinas metų virš 20, be usų, galvą nuolat laikė iškėlęs, nors ir taip buvo nemažas, bet norėjo parodyt, kad tai yra "čielinykas", reiškia turi valaką žemės ir vienas pas tėvą. Duliai sulaukę tokių svečių, labai nusidžiaugė, nors jie gerai žinojo savo vienturtės Onytys būdą, kad jinai ir šiems užtrenks duris, tačiau visgi jie manė, kad kada nors pasiseks ją perkalbėt, nes metus mokslą, laikas eit už vyro. Kaip visuomet, taip ir dabar, atėjus į miegamąjį, motina ir ėmė žadint Onytę.

—Kelkis, vaikeli, atvažiavo nepažystami žmonės, ir klausia tavęs.

Onytė išanksto žinodama panašius nepažįstamus, stačiai ir ramiai be jokių dvejonių atsakė:

Prašau, motinėle, netrukdyt man miego, o nepažįstamiems pasakyt, kad jie daugiau naktimis nesivalkiotų ir negązdytų žmonių, o jei nepaklausys, tai pasakyk jiems, kad aš pati atsikėlus užleisiu šiuos svečius šunimis, nes jų kitaip atsikratyt negalima.

Motina, girdėdama šiuos žodžius vos neapalpo, ir toliau jos perkalbinėt nemanė, nes žinojo Onytės užsikirtimą.

Motina svečiams to nepasakė, tik paaiškino, kad Onytė šiek tiek yra serganti.

—Tai gal gi mus priglausit, tarė švelniu balsu piršlys, bučiuodamas Dulienei ranką —mat esame pavargę, motin.

—Prašom, prašom, mieli sveteliai, sėskite už stalo, kadangi jau esate pakeleivingi, tai sulyg Dievo įsakymų, reikia pakeleivingus priglaust.

—Ačiu, ačiu, motinėlė—taip pat bučiuodamas ranką, įsidrąsino jaunikis, tačiau norėdamas šitą pasakyt, neįstengė, nes gerklėje kaszinkas atsistojo. Ir taip pamažu Dulių namuose pasidarė gyvumas.

Visą tai girdėjo ir Onytė. Pasipylė ašaros per skaistų jos veidą, kuris dabar tokiose aplinkybėse esant, bus sublogęs. Apsirėdė ji tyliai ir išėjo į sodą. Vaisių medžiai lyg atjausdami tą jos širdies jausmų kovą, kuri dabar varstė jos sielos gilumoje, žengiant į sodą sušlamėjo lapai ir tas šlamėjimas taip liudnai atsiliepė tylioje naktyje, kad rodėsi aiškiai jis suprato Onytės padėjimą.

Prie jos atbėgo ištikimasis Burkis, kuris atsigulęs po kojomis, gailestingai žiurėjo savo poniai į akis, iš kurių stambios ašaros lyg žirniai per veidus riedėjo.

Dangus buvo taip aiškus, skaistus, kad rodos jis tuoj, tuoj prakalbės į ją, užjaus jai, suramins jos sukruvintą sielą, kuriai dabar tėvai uždavė naują smugį priimdami jos nelaimei šiuos svečius...

—Ar nejauti tu, Antanėli, mano skausmų, jeigu esi dar šioje žemėje?... Grįšk kuogreičiau, nes mano gyvenimas baigiasi. "Grįš, grįš—atsiliepė medžių šlamėjimas, —"grįš jisai" — suskambėjo tolimoje nežinomo paukščio balsas. "Grįš jisai o tu busi su juo", kartojo žvaigždžių milijonai, ir viena iš jų lyg tą patvirtindama, nusileido žemyn. "Grįš jisai", kaskart vis aiškiau sakė širdies jausmas, nuo kurio jai darėsi lengviau....

Motina apžiurėjusi, kad Onytės lovoje nėra, labai nusigando, bet sykiu ir nusidžiaugė, nes pamanė, kad jinai nuėjo pasirėdyt, sutikimui svečių..

Valandos bėgo, o jos vis nebuvo. Tėvas su motina pradėjo nerimaut, tačiaus to "brangiems svečiams" neparodė. Stiklelis aplinkui ėjo ir ėjo, ir jau visi buvo gerokai įkaušę. Tuom tarpu įėjo Onytė su Burkiu, į kambarį. Visi nusidžiaugė ir laukė, ką ji pasakys. Piršlys atsikėlęs nuo suolo, žengė iš lėto prie jos. Bet tuom tarpu šoko visu smarkumu Burkis ant piršlio, ir tas iš baimės net pargriuvo.

Visi sujudo, tik viena Onytė ramiai stovėjo nesijudindama iš vietos, o Burkis vis glaudėsi prie jos ir laukė naujos progos apgint savo ponią.

Piršlys persigandęs atsikėlė ir priėjęs prie stalo, išgėrė porą stiklelių.

Motina atėjo į kambarį su lėkšte valgomų daiktų, ir pastatė ant stalo. Pmačius Onytę labai nudžiugo, ir norėjo prie jos prieit. Burkis užstojo kelią ir piktai urgzdamas neprileido.

—O ką aš prašiau motin, pranešt?... — galop paklausė Onytė ramiu balsu.

Motina nežinojo kas dabar atsakyt, nes gerai žinojo Onytės atvirumą.

—Tokiu budu mane visi apleido, net ir tėvai, o vienintėlis prietelis, kuris tarnauja man, tai Burkis. Bet aš jums sveteliai štai ką pasakysiu. Daugiau meldžiu naktimis nesitrankyt, miegančių žmonių negązdint, o dabar kuogreičiausia galit iš čia sveiki keliaut ten, iš kur atkeliavote.

Onytė tuos žodžius pasakius, užtrenkė duris ir išėjo iš kambario.

Visi liko lyg stabo ištikti. Dabar nė vienas nedrįso pradėt kalbą, nes nežinojo ką sakyt.

—Sakykit, sveteliai, kas turi klausyt—ar tėvas vaikų, ar vaikai tėvų?—užkalusė pagalios senis Dulys.

—Žinoma, kad vaikai tėvų—visi atkirto vienu žodžiu ir tuojaus išgėrė po stiklelį, kad butų drąsiau.

Ryto metą Onytei teko susikirst su tėvais. Ji griežtai pasakė, kad jokių piršlių daugiau nepriimtų, ir kad jinai neis už to, kurio neapkenčia, bet lauks to, kurį ji myli.

Tėvai išgirdę apie nežinomąjį jos mylimą, labai nustebo, nes ikišiol nieko nežinojo.

Tėvai tuom tarpu norėdami suteikt Onytei "bagotėtvą", rengė slaptai su buvusiu piršliuose jaunikiu, Jonu Bambliu vestuves, neprasitariant nė žodžio apie tai Onytei.

Artinosi vestuvių diena, artinosi didžiausia nelaimė, kuri vienok netikėtai laime virto.

Lietuvoje pasklido gandas, kad sugrįžo dideli buriai pabėgėlių, tarp kurių daugiausiai buvo mokslaeivių, ir dalis karininkų. Onytė dar nebuvo nustojusi vilties ir diena iš dienos laukė sugrįštant savo busiančios gyvenimo vilties—Antano. O toji valanda buvo čia pat....

(Dar bus)

Dramblių vuoslė.

Raistuose gyvenanti drambliai (sloniai) turi labai gerą vuoslę. Jie per šimtą mastų atstumo suvuodžia žmogų. Tai yra jų vienatinis prigimties suteiktas budas apsisaugojimui nuo tykojančio ant jų žmogaus.

* *

Už bobos grintelės kabo duonos kąsnelis; šunias loja, bet pasiekt negali—Mėnulis.

* *

Kas per upę pastato tiltą be įrankių ir be medžio?—Šaltis.

* *

Dvylika erelių, 50 karvelių, 365 žvirblių ir 4 kurapkos—Metai.

* *

Koki metai yra trumpiausi?—Nauji metai.

* *

Kur eini išilgini? O kas tau galvoj, skersini?—Slankstis.

* *

Kas yra tuščiame kišeniuje?—Nieko.

* *

Maža kumelaitė, bet dieną ir naktį jojama—Slankstis.

* *

Nė pats ėda, nė kitiems duoda — Užraktas.

* *

Girion nuėjęs galva linguoja, namo sugryžęs, guli išsitiesęs—Kirvis.

* *

Žvilga kai žaltys, ėda kai arklys—Dalgis.

* *

Juoda paukštė, per mišką šmaukštė — Kulka.

SVEIKATA.

F.L.I.S.

GERAI IŠKEPKIT KIAULIENĄ.

"Gerai reikia iškept ar išvirt kiaulieną" sako Suv. Valstijų Žemdirbystės Departamentas. Jeigu šeimyninkės tą nedarys, tai valgantieji gali apsirgt baisia liga, vadinama "trichinosis" (kirmėlinė). Ta liga yra skaudi ir pražutinga; prasideda ji nuo mažo gyvuno, kuris randasi kiaulienoj. Tas gyvunas toks mažas, jog galimas matyt tik per mikroskopą, ir tai dar kartais nematomas atsargiausiu mikroskopišku tyrinėjimu. Kiaulės, trihinosis užsikrėtę, neturi jokių ypatingų ženklų, ir kiauliena, kuri kuri trihina užsikrėtus, panaši į gerą kiaulieną.

Geras naudingas mėsos peržiurėjimo budas sulyg kurio žmonės be pavojaus galėtų valgyt netinkamai ar negerai virtą kiaulieną dar nesurastas. Bet yra vienas geras budas prašalinimui ligos pavojaus. Virimas sunaikina tuos gyvunus. Todėl tik gerai išvirta kiaulienа neturės trihinų. Gerai, jog Suv. Valstijose žmonės nemėgsta žalią arba lengvai iškeptą mėsą ir tik tiems pavojinga, kurie paeina iš tų šalių, kur valgomą kiaulieną žalią.

Trihina labiausia pasirodo žiemoje, nes tada žmonės valgo daug visokių rukytų ir džiovintų dešrų iš kiaulienos pagamintų, ir daugelis nekeptas valgo. Tos dešros, jeigu padarytos iš kiaulių, kurios trihina serga, išplatina tą ligą. Kartais beveik visos šeimynos užsikrečia ir iki šimto žmonių apserga nuo vienos kiaulės, kur dešros padarytos iš kiaulienos.

Apsisaugokit nuo trihinos. Nevalgykit gerai neišvirtą kiaulieną, arba kitą valgį, kuris iš kiaulienos susideda.

Kiauliena, tik tinkamas valgis, kuomet gerai išvirta, ir tik taip beveik visi amerikiečiai mėgsta. Reikia atsimint, jog šiluma labai lėtai pereina per mėsą, todėl dideli šmotai kuomet atrodo, jog gerai iškepę, tik paviršis gali but tokiu, o vidurys gali but visai neiškepęs.

Nors paprastas kepimas pakelia mėsos šilumos laipsnį daugiau negu agrikulturos departamento ištyrinėjimai rodo, kad išnaikint trihiną (140 laipsnių F) gali but, kad tos šilumos laipsnis nepasiekia mėsos vidurį. Todėl reikia mėsos visą šmotą gerai iškept.

VAIKAMS UŽKANDŽIAI.

Turint vaiką ar vaikus lankančius mokyklas, ir jeigu toli nuo mokyklos gyvena, motinoms vertėtų juos pripratint neštis vidurdieniui valgį su savim ir ne pareit namo valgyt.

Jeigu motinos gerą valgį pagamins ir gražiai suvynios, vaikai su noru nešis, bet, jeigu bile kaip paduos, vaikai nenorės neštis, kad kiti matytų kaip jie valgo. Pirmiausia reikia įdėt tokį valgį, kokį vaikai mėgsta, ir kad valgis butų maistingas.

Turime atsimint, jog yra penkios maisto klesos ir vividurdieninis valgis turi susidėt nors iš vieno. Užkandis turi susidėt iš daržovių ar vaisių, iš pieno arba surio, ar mėsos, ar žuvies, vištienos, pupų, duonos, mažai saldainių, sviesto, riešutinio sviesto ar kitos formos riebumų.

Sekanti, sulyg surašo, gali but pagaminta cielai savaitei: Panedėlyje bonkutė pieno, plonai atpjautos korninės duonos su sviestu, šviežių vaisių ir saldaus šokolado. Utarninke rozinkinės ar riešutinės duonos, vaisių, ar obuolinio tepalo tarp dviejų duonos šmotelių, surio. Seredoje iškeptų pupų tarp dviejų duonos šmotelių, salotų su duona, vaisių ir mažai saldainių. Ketverge riešutų sviesto ant duonos, pyragaitį, džiovintų fygų ar rozinkų. Pėtnyčioj kiaušinių, juodos duonos susviestu, pyragaičių ir obuolį.

Duonos šmotelius reikia gražiai apvyniot vaškuota popiera, kas pigiai nuperkama. Vaisius reikia švariai nuplaut. Pienas yra butinai reikalingas augančiam vaikui kasdien. Todėl, kuomet galima, reikia nors alvę pieno įdėt. Bet jeigu vaikai gali netoli mokyklos pieno nusipirkt, tai neužsimoka neštis.

Jeigu motina neturi gražią skrynelę užkandžiui neštis, gali už mažai pinigų nupirkt ir jeigu vaikams liepiama gražiai prižiurėt, per kelis metus galės ios užtekt.

VAIKŠČIOJIMAS.

Mirimo rata žmonių suvirš 40 metų vis auga nepaisant šių dienų sanitariškų aplinkybių ir didesnės apsaugos prieš limpančias ligas. Gyvenimo pailginimas virš 40 metų yra mažesnis negu buvo 30 metų atgal. Muskulai, kraujagyslės ir kiti kuno nariai, kaipo pasekmės perdaug sėdėjimo ar neveiklumo, pasidaro silpni, dėlko lengva širdies arba inkstų ligoms užpult kuną.

Miklinkis ir kasdien miklinkis. Geriausias miklinimasis yra vaikščiot. Vaikščiok kasdien į darbą, vaikščiok namo iš darbo.

Apsodink daržėlį, pats jį užlaikyk, pats apsodink. Nors valandas praleisk šviežiame ore. Sunkus darbas negeriausis. Nebandyk but "drutuolis", nes atletai jauni miršta.

Influenza

užpuola žmones nepaprastu greitumu. Šaltis, skausmas galvoj, nugaroj, rankose ir kojose, raumenų sustyrimas, karštis, ir silpnumas, apreiškia ją. Ką daryt? Gulkit, arba bukit namie kol sergat ir vartokit

Severos Piles del Šalčio ir Gripo.

Sekit pamokinimus ant skrynutės. Kaina 30 centų.

Kvėpavimo organai beveik visuomet užkliudyti ir yra saugu turėt namuose

SEVEROS BALSAMAS KOSULIUI

Kainos 25 ir 50 centų.

Gerklė yra tankiai skaudi ir raudona, bet bus pagydyta, jei

Severo Antiseptol

Yra vartojamas išplovimui jos, arba nosies, idant sunaikinus bakterijas, ir užlaikius tuos kelius atvirus. Kana 35 centai.

Viršminėti sutaisymai parsiduoda aptiekose.
Visuomet reikalaukit "Severos," neimkit kito.

W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

Kuomet skauda jums galvą arba negalite matyt skaityt ar dirbt, ateikite pas mus ir mes pritaikysime jumis akinius, kurie jumis pagelbės.

Pope Optical Co.,

397 Main St., Worcester. Mass.
(Viršui Moulton's krautuvės)

"Am. Lietuvio" Knygyne.
galite gaut
Visokių laiškams popierų

PRANAS LEVERIS,
Dailydė-staliorius.
Užima kontraktus ant budavojimo ir taisymo namų. Taip gi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkite kreiptis pas mane,, po numeriu—
15 MILLBURY ST.,
Tel: Park 8177. Worcesteryj.

Ar kenčiate nuo vidurių nesmagumų ir nevirškinimo?

Žmonės tankiai mano, kad jie turi širdies liga arba appendicitis, iš priežasties skausmo, kuris ištikro paeina nuo geso viduriuose. Eikite pas savo aptiekorių ir nusipirkite Pepsinic Seltzer, jeigu norit pasveikt.

PEPSINIC SELTZER

yra vienintėlė gyduolė, kuri palengvina nerviškumą, vidurių nesmagumus, ir numalšina vėmima laike nėštumo. Neturi jokių vaistų kenksmingų širdžiai. Galite gaut bile aptiekoj,

Pepsinic Seltzer Co.,

KĄTIK IŠ LIETUVOS

NAUJA KNYGA

Lietuvos Įstatymai.

SISTEMATIZUOTAS ĮSTATYMŲ, INSTRUKCIJŲ IR ĮSAKYMŲ RINKINYS.

Surinko teisminninkas A. MERKYS. Redegavo Viriausio Tribunolo Pirmininkas A. KRIŠČIUNAS, išleido A. MERKYS ir V. PETRULIS.

Knyga turi 1031 puslapį. Talpina savyje įvairias Lietuvos teises, kuriomis naujai atgimusi Lietuvos republika naudojasi.

Kad pažint gerai Lietuvą, reikia perskaityt Lietuvos teises. Kad atsilaikyt prieš bangas įvairių agitacijų priešais Lietuvą, kurios skleidžiamos Amerikoje, geriausia galima susipažint su Lietuvos teisėmis. LIETUVOS ĮSTATYMUS dabar galite gaut nusipirkt "Amerikos Lietuvio" knygyne. Kaina 3 doleriai.

"AMERIKOS LIETUVIS,"
15 Millbury st., Worcester, Mass.

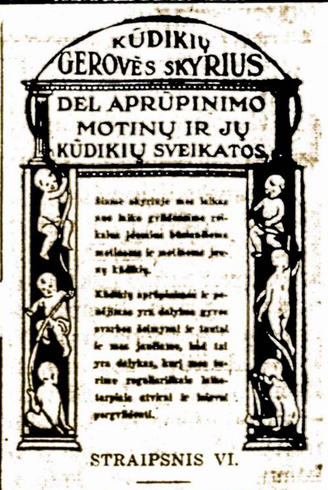

STRAIPSNIS VI.

PRIEŽIURA INDŲ VARTOJIMŲ PRIE KUDIKIŲ PENĖJIMO.

Visi šaukštai, puodeliai, skaurados, mieros, bonkutės, ir žindukai, turi buti sterilizuoti verdančiame vandenyj tuoj pirm vartojimo. Sterilizuoti reikia ir kiekvienas skuduras ar rankšluostis, kuris vartojamas tų indų nusausinimui. Buk tikras, kad ir jusų rankos yra absoliutiškai švarios, ir ne kosėk nei spjaudyk arti kudikių maisto. Gerai yra perleisti verdančio vandens ir per keną pirm atidarymo, ir žiurėk, kad atidarytojas butu švarus. Tai apsaugos įmonės, kurios gali sutaupyt gyvybę. Visoks vanduo reikalingas kudikių maitinimui turi but pervirintas, ir atvėsintas, ir laikomas kietai užsidarančiame stikle. Vienu kartu atvirinkit tik tiek vandens kiek reikia visos dienos penėjimams. Geriausia bonkutė penėjimui yra tokia, kurią galima išplaut su trintuku įkišus į vidų,—bonkutė kai kena, trumpo kaklo, plačios apačios ir išmieruota iki aštuonių uncijų. Naujai nupirktą bonkutę reikia sustiprint paverdant jas šaltame vandenyje kokią 20 minutų. Tada bonkutės niekados netruks jei į jas pilsi verdenčio vandens. Kudikiui pabaigus valgyti reikia viską iš bonkutės išlieti, perplauti šaltu vandenių ir pripildžius šalto vandens palikti stovinčią iki ją galėsi išplauti su šiltomis muiluotomis putomis, vartojant trintuką (brošę). Tada vėl perplauk per keletą vandenų. Pirm vartojimo įdėk jas į verdantį vandenį ir pavirink 15 minutų, idant sterilizavus. Nebeperplauk jų po sterilizavimo.

Koniškas žindukas—čiulpikas yra geriausias, dėto, kad jį gali išverst ir išvalyti. Čiulpikai su ilgais gumos vamzdeliais arba kitokiais pridėčkais neturi buti niekados vartojami, kadangi sunku juos išplauti. Skylutė čiulpike turi buti tik tokio didumo, kad pripildžius bonkutę ir apvertus ją, pienas gana greitai lašėtų. Jei skylė bus tokio didumo, kad pienas bėgs upeliu, tai kudikis pergreit turės ryti maistą.

Priežiura indų po vartojimui.

Tuoj po vartojimo prašalink čiulpuką ir perplauk jį šaltame ar šiltame vandeny. Patrink išorinę pusę su trupučiuku valgomos druskos, ir išversk, perplauk ir patrink su druska, kad nuėmus pieną, ir pavirink penkias minutas. Čiulpikas tuoj bus sausas kaip tik išimsi iš verdančio vandens. Įdėk jį į stiklinę, kuri buvo pervirinta ir kietai prisuk dangtį ir laikyk jį kur nėra daug šviesos. Pirm vartojimo čiulpiką reikia vėl perplauti. Gerai yra turėti prirengta keletą čiulpikų, kadangi juos patinka įvairios nelaimės. Turėtum turėt ant rankų šešias bonkutes ir dvyliką čiulpikų. Prie to vieną aštuonių uncijų miera ir bonkutei trintuką.

Jusų kudikis tinkamai augs ir tarps į sveikatą ir stiprybę jei duosi jam geriausią priežiurą ir geriausį maistą. Vikri ir stipri sveikata yra dalis tukstančių kudikių vartojusių Eagle Pieną. Tą liudija jų dekingos motinos. Šitoms motinoms nėra kito maisto taip visur vartojamo ir taip pasekmingo, kaip Eagle Pienas.

Neeksperimentuok su savo kudikiu teikdama maistus, kurie abejotini, Borden's Eagle Pienas yra gamtiškas kudikiams maistas, kadangi jame nėra nieko kito, kaip grynas pienas ir grynas cukrus. Nėra abejonės apie jo gerumą ir jo puikias pasekmes. Gydytojai rekomenduoja Eagle Pieną tukstančiams ir tukstančiams kudikių kurie neaugo ir buvo menki. Eagle Pienas yra lengvai suvirškomas, saugus ir patikėtinas kudikių penėjimui.

Skaityk šitus straipsnius kas savaitę ir pasidėk ateičiai.

Antanas J. Milleris,
Lietuvis advokatas,
406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

DR. TESSMER,
Dentistas.
Saugus dantų taisytojas už prieinamą kainą.
306 Main St., Worcesteryje.
OFISO VALANDOS:
nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 val. vakare. Nedėlioms nuo 10 iki 12 valandai.

VIETOS ŽINIOS.

Petrausko koncertas. Praėjusioj nedėlioj atsibuvo kompozitoriaus M. Petrausko atsisveikinimo koncertas. Apart paties kompozitoriaus programe dalyvavo V. Putvinskaitė — soprano, A. Bačiulis—baso, J. Dirvelis—smuikininkas ir Aušrelės mišrus oktetas. Apie patį kompozitorių nėra kalbos, jis gerai visiems žinomas. Putvinskaitė turi gerą ir pusėtinai išlavintą balsą. Bačiulis galės but geras dainininkas, bet dar reikalauja lavinimosi. Dirvelis kaip ir oktetas savo užduotis atliko gerai. Beje: Bačiuliui patartina nesiskubint nuo scenos pabaigus žodžius, bet laukt paskutinių piano akordų nuskambėjimo. Tas ne atleistina.

Programe turėjo dalyvaut dar ir solistė J. Mitrikaitė, bet nedalyvavo, nes sirgo.

Publikos buvo pastebėtinai mažai, apie porą šimtų. Tai pirmas toks neskaitlingas susirinkmas A.O.H. salėje. Po koncerto kompozitorius išsiskubino namo, nes buvo labai suvargęs iš kelionės.

Rengiasi prie iškilmių. W. L.D. Taryba rengiasi prie iškilmių dienoje Lietuvos Nepriklausomybės 10 metų sukaktuvių, kurios bus apvaikščiojama 16 d. Vasario, A.O.H. salėje. Apart kitko programe dalyvaus kaipo kalbėtojas, vienas iš gabiausių šių dienų oratorius, Jonas Liutkauskas iš Linden, N. Y. Taryba buvo kvietus bendrai apvaikščiot didelę šventę ir krikščionis demokratus, bet gavo atsakymą iš kun. Jakaičio, kad jie ne prisidės. Rodosi, kad kaip ir pernai, apvaikščiojimas įvyks dviejose vietose.

Vaikų horų koncertai. Ateinančioj nedėlioj, 11 Vasario, atsibus vaikų horų koncertai. 3 valandą popiet. A. O. H. salėje atsibus Aušrelės vaikų horo koncertas, dereguojamas mokintojo Jono Dirvelio, gi vakare, 8 valandą, Lietuvių salėje bus vėl koncertas Žiburėlio vaikų vedamas mokintojos Jablonskaitės-Meškienės. Lietuviai privalo kaip vieną taip ir antrą šių koncertų skaitlingai atlankyt ir pasigėrėt vaikučių gabumais.

Didelė ekspliozija Trukus gazą vedančiai 8 colių dudai ant kampo Main ir Front gatvių, darbininkams iškasus duobę, kad įdėt naują dudą, praeinantis Worcester Boston elektrikinis vagonas įkrėtė kibirkštį į gazo prisirinkusią duobę ir pagimdė smarkią ekspliozią, kuri sudraskė visą priešakį Riker—Jaynes aptiekos. Ekspliozijoj 3 darbininkai tapo skaudžiai sužeistais.

Pavojingai sužeistas. Tulas J. Lunewski, 60 metų amžiaus, atrasta pusgyvis tvarte po No. 141 prie Washington gatvės. Kiek galima buvo išprast iš jo kalbos, tai jam važiuojant rogėmis, užbėgo automobilis, užgavo roges ir jį sužeidė. Išsigandę arkliai su sudaužytomis rogėmis parbėgo į tvartą ir jį parvilko. Sužeistasis dabar yra ligonbutyj ir galbut mirs.

Pasisaugokit 20 doliarinių. Bostono policija prasergsti Worcesterį nuo $20 popierinių pinigų, kokių ikišiol nesusekti blogdariai daug paskleidė Bostone. Tie pinigai yra perdirbti iš penk doliarinių, ir galbut pasieks Worcesterį, todėl imdami dvidešimtdoliarines, gerai jas apžiurėkite.

Elevaterio sužeistas. M. Valonski, gyvenantis po No. 174 prie Millbury gatvės, dirbantis Wickwire-Spencer Wire Co. fabrike tapo sužeistas, kuomet elevaterio nutrukusi voga, puldama prakirto jam galvą. Nugabenus ligonbutin, daktarai apžiurėję žaizdą užtikrino, kad pavojaus jokio nėra.

Automobilistams atyda. Policijos viršininkas paliepė policistams areštuot kiekvieną automobilį, kuris neturi užpakalyje žiburio ir laido toblyčią purvais aptaškytą taip, kad numeris neužmatomas. Beto žiburiai turi but gerai užtaisyti, kad numerius apšviestų.

Apvogė ir uždegė. P. Abrahams krautuvėj kilo gaisras, kurį policistas patėmijęs greitai pašaukė gaisrininkus ir gaisras užgesinta. Tyrinėjant priežastis patirta, kad vagiliai įsikraustę su vagystės tikslais, degtukais apšviesdami sau kelią, pagimdė gaisrą. Pavogta kiek saldainių ir cigarų.

Draugijų reikalai.

Ekstra Worcesterio lietuvių kooperatyviškos Bendrovės susirinkimas atsibus Vasario 10 d., 2:30 po pietų, Lietuvių svetainėje, 29 Endicott st. Prašome susirinkt visiems į šį susirinkimą, nes yra svarbus dalykas ir naudingas musų kooperacijai ir mums visiems. Naujas komitetas turi naudingų lietuviams šėrininkams kooperacijos pranešimų.

J. A. D. Komitetas.

"Sniego Karalaitė" scenoj. Rengia vaikų dr-lė Žiburėlis, Vasario 11 d., 7 val. vakare, Lietuvių svetainėje, 29 Endicott gatvės. "Sniego Karalaitė" yra drama 4 veiksmų, parašyta garsaus rusų rašytojo N. Čehov'o, o vertėjas dainoms motyvus skolino Šimkaus ir Naujalio. Tai yra nepaprastai gražus veikalukas, kurį vaidins virš 40 mėgėjų.

Taigi nė vienas lietuvis ne praleiskite šio vakarėlio, nes paskui gailėsitės, kuomet kiti jums girsis. **Rengėjai.**

A.L.T.S. 16 kuopos susirinkimas įvyks Vasario 11 d., nedėlioj, 10:30 ryto, 83 Green st., Worcester, Mass. Visi nariai malonėkite ateit, nes bus daug svarbių reikalų. Taip gi kurie norite priklausyt, meldžiame ateit.

Komitetas.

W.L.D. Tarybos susirinkimas įvyks Vasario 9 d., 8:00 vakare, 96 Green gat. Atstovai pribukite. **Komisija.**

ČĖDYK ŠĮ LEIBELĮ

VARTOK
CHALLENGE PIENĄ
virtuvėje dėl virimo ir kepimo.
ČĖDYK LEIBELIUS DĖL BRANGIŲ DOVANŲ.
Parašyk bile kuriuo antrašu ant leibelio užpakalio dėl paveiksluoto dovanų surašo.
"Užsimoka čėdyt leibelius."

ČĖDYK ŠĮ LEIBELĮ

(No. 103)

Parsiduoda gera ukė.

70 akrų žemės, 20 akrų dirbamos, 30 akrų girios, daugiausia klevų medžiai. Stuba 14 ruimų, tvartas de 19 karvių ir dviejų arklių. Klėtis del padėjimo javų ir įrankių. Pašiurė del vežimų ir malkų. Geras naujas vištininkas del 100 vištų, išviso penkios geros triobos. Sodas ir 50 medžių vaisingų. Du šuliniai, vienas prie tvarto, kitas prie stubos, žemė labai gera del auginimo daržovių ir kitokių javų. Dvi karvės, 2 arkliai, 55 vištos, šieno ikvaliai. Arkliai, vienas 4 metų, kitas 7 metų, 40 kortų malkų, sukirstų, plugai, akėčios, vežimai, visi įrankiai del ukininkavimo. Vieta puiki del gyvenimo. Keletas lietuvių apsigyvenę susiedijoje.

Šita vieta verta 6000 dol., bet mes norėdami greitai parduot paleidžiam už 3,500 dol. Jeigu nenorėtų imti gyvulių—pirk kas galima butų parduot pigiau. Viską perkant reikia įnešt 2,500 dol. Ukė dabar laikoma lietuvio, kuris gyvena ten keli metai, pirkikui parodys kaip vest ir iš ko geriausia piniga daryt. Ukė randasi Connecticut valstijoje netoli nuo Norwich, Conn. Produktai parsiduoda daugiausia į Bostoną. Norinti pirkt susižinokit

"Amerikos Lietuvio" Ofise,
15 Millbury Street,
Worcester, Mass.

BE PIENO, NĖRA ŽMOGAUS.

C. Houston Goudiss.

Pienas yra valgių pagrindis, ant kurio statosi kuno ugis, sveikata ir stiprumas.

Jis yra dideliu augintoju ir apsergėtoju. Parankiausioj, geriausioj formoj, suteikia kunui tas reikmenes, reikalingas kurui ir ugiui: riebalus, proteinus, ir druskas.

Joks gyvunas neužaugo be pieno, bet dideli skaičiai suaugusių pameta jo maistingumą su keista nuomone, kad jis priklauso kudykystei.

Vienok, pienas reiškia daugiau negu mėsa; yra geresnis negu duona. Tas, kuris išaugina kudikį, ir suteikia vaikui ar mergaitei užtektinai energijos veikt per kelias gentkartes, turbut yra taip galingas palaikyme suaugusio kuną sveikatoj ir gerame padėjime darbui.

Todėl pienas bile-formoj turi but vartojamas kiekvieną dieną, nepaisant, ar vyras, moteris, ar kudikis.

Pirm 63 metų, kuomet Gail Borden surado budą atskyrimo skysto vandens nuo smetonos, ir užlaikymo tos smetonos, daug kliučių stovėjo ant kelio žmonėms pieno vartojime ir užtikrinime tyro pieno.

Bordens pienas priparodo pusę šimtmečio nenuilstančio darbo pagerinime vieno maisto.

Bordeno Išgaruodintas pienas yra tyras ukio pienas su smetona palikta Jusų krautuvininkas moka daugiau už Bordeno pieną, žinodamas su kokiu atsargumu jis priruoštas; jis žino, kad yra geras, sveikas pienas, kuris užganėdins visus pirkėjus. Pirkit tą ant ko galit pasitikėt. (Atspausdinta su leidimu iš Forecast, bal., 1921 m.)

Lietuvis advokatas baigęs du universitetu:
Cornell University su A. B.
G. Washington university su LL.B
Anthony O. Shallna
Lietuvis Advokatas
WORCESTERYJE — VAKARAIS
15 Millbury Street.
Telephone Park 6407
BOSTONE — 18 TREMONT ST.,
Room 908 Kimball Building
Telephone Main 7164.

NAUJAS LIETUVIS GRABORIUS
Juozas J. Dirsa
Geriausiai patarnaujų už pigiausią prekę. Jei mirtis patiktų jųs draugą ar giminę, kreipkitės prie manęs.
OFISAS:
208 MILLBURY STR.,
NAMAI:
13 ELLSWORTH STR.
Tel. Cedar 4953.

APTIEKA
Vienintėlė Lietuvio Vaistinyčia.
Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rųšies.
Budamas 6-tus menesius Lietuvoje, parinkau ir pargabenau daug naudingų vaistų iš Lietuvos ir iš kitų šalių Europos. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų.
Norėdami sučėdyt pinigus ir sveikatą, visados kreipkitės į musų aptieką; kuriems nėra galima per toluma ateit, tai rašykite, o mes prisiųsime reikalingus vaistus per Ekspresą.
A. BUDREVIČIUS,
Provizorius.
93 Millbury St., Worcester, Mass.

KAS SKAITO "AMERIKOS LIETUVĮ" TAS VISKĄ ŽINO.

L. J. PAULAUSKAS
REAL - ESTATE AGENTURA.
Kurie norit parduot arba pirkt namą, dėl greitų pasekmių, kreipkitės pas mus—
96 MILLBURY STREET,
Worcester, Mass.

PARSIDUODA
PARSIDUODA bučernė ir grosernė geroj vietoj. Puikiai išdirbtas biznis.
"AMERIKOS LIETUVIS",
15 Millbury St., Worcester, Mass.
(5—9)

ŽODYNĖLIS
GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ
KALBA.
Turėdamas kišeninį žodynėlį, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį būdą, bo kiš to pagelbos išmoksi kalbėti, skaityti ir rašyt. Kaina tik 60c. Galima gauti pas
M. PALTANAVIČIA
15 Millbury St., Worcester, Mass.

PARSIDUODA duonos keptuvė labai geroj vietoj, apgyventoj lietuvių, lenkų ir rusų. Visame mieste yra tik viena keptuvė. Išvažiuoja į Lietuvą, tad nori parduot. Dėl platesnių žinių kreipkitės—
B. B.
16 Shawmut st., Providence, R. I
(6—7)

O nelaimė! Yra daug žmonių, kurie juoksis iš tavo sielvarto! Tačiau geras draugas patars naudoti

Ruffles

pleiskanų mirtinąjį priešą.
Suvilginkite Ruffles savo galvos odą kasdien per kokią savaitę laiko ir pleiskanos tuojaus pranyks. Naudokite Ruffles nuolatos ir po to, ir tuo budu užlaikykite savo galvos odą švaria ir sveika ir savo plaukus gražiais ir žvilgančiais.
Kaina 65c. aptiekose, arba prisiųskite 75c. tiesiai į labaratoriją.
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St.
Brooklyn, N. Y.

Suite 71. Tel. Park 7686
Dr. Ruth F. Bernot,
Lietuvė Dentistė.
Central Exchange Bldg.
311 Main St., Worcesteryj.

J. L. Pašakarnis
Lietuvis optometristas
ir akinių pritaikintojas.
377A BROADWAY,
So. Boston, Mass.

BUVO TOKS SILPNAS, KAD SVERDĖJO.
Pataria sergantiems imt šitą stebuklingą vaistą.

Ponas J. H. Bartlett iš Cid'o, N.C. rašo: "Kuomet aš pradėjau imti Nuga-Tone'ą, aš turėjau skrandžio ligą, buvau visas sunykęs, negalėjau nei dirbti nei valgyti, nei miegoti ir buvau toks silpnas kojose, kad eidamas sverdėjau. Aš žinau, kad Nuga-Tone pagelbėjo man daugiau negu visi kiti vaistai. Aš patariu kiekvienam, kuris serga, yra silpnas ir sunykęs, gerai Nuga-Tone'ą išmėginti." Šitas didelis sveikatos, stiprumo ir kuno atgaivintojas turi apščiai geležies kraujui ir Fosforo smegenims. Jis sutvarko vidurius ir išvaro nuodus iš kuno. Pamėgink jį pats, o įsitikinsi. Vienam pilnam mėnesiui gydytis tik $1.00. Nuga-Tone'ą pardavinėja visi aptiekininkai. Pozitinga garantija, kad jis suteiks visišką patenkinimą, arba bus pinigai gražinti (garantiją rasi prie kiekvienos bonkelės), arba jį pasiųs tiesiog apmokėtu paštu National Laboratory, 1038 S. Wabash Ave., Chicago, pasiuntus jiems $1.00.

ŠOKIAI!!
—Atsibus—
VASARIO (FEBRUARY) 10-tą DIENĄ, 1923 M.
Pradžia 7:30 valandą vakare
Svetainėje, Father Mathew's Hall, 121 Green g-vė
Worcester, Mass.
JAUNI IR SENI!! Paskutiniai šokiai prieš GAVĖNĘ, kuriuos rengia Lietuvių Benas. Šie šokiai bus nepaprasti, griežš geriausia orchestra. Bus šokama Lietuviški ir Angliški šokiai. Tarpais grajis Benas puikiausią muziką ir geriausių kompozitorių.
Tad kviečiame visus, kurie mylite šokt, taipgi ir kurie nemylite šokimą, tai galėsite pasiklausyt muzikos. Tad valio visi į šokius!!!!!
Kviečia L. Benas.

Naujas Kriaučius Worcestery.

Vincas Intas, gerai žinomas kriaučius, tikras Lietuvis iš Webster, Mass., atidaro savo išdirbystės šaką Worcesteryje. Šią savaitę atidaro pirmiausia "Amerikos Lietuvio" ofise, 15 MILLBURY ST., lankysis du kartus į savaitę, SEREDOMIS ir SUBATOMIS, vakarais, pakol su jo darbu neapsipažins Worcesterio lietuviai, o paskui atsidarys savo šapą šiame mieste. Per 40 metų V. Intas kriaučiauja, Lietuvoje, Bostone ir per ilgus metus Websteryje, Mass. kuris vien tarp svetimtaučių buvo vietiniu kriaučių. Worcesterio lietuviai! Norėdami gražiai tinkamų drabužių, atsilankykite seredomis ir subatomis, pamatysite prabas audeklų ir paduosite mieras.

Vincas intas & Son,
Main St., Holden Arcade, Webster, Mass.
15 Millbury st., Worcester, Mass.

Lai užsitikimas Dantistas pataisо jums dantis

Visas darbas gvarantuotas. Vartoju geriausius įrankius ir medegą.
Žemos kainos darbininkams.
IŠTRAUKIU DANTIS BE SKAUSMO!!
Dr. Frederick Brown,
34 FRONT STREET,
Worcester, Mass.
(Atdara Vakarais)

IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ per Liverpool,
ant naujų, didelių, puikių alieju varomu laivų:
ANDANIA — Vasario 10; Kovo 17
AUSONIA ——— vasario 24
" ——— Kovo 31
Greitas patarnavimas į Lietuvą ir į visas Baltijos valstijas. Puikios vietos, geras valgis.
Taipgi iš New Yorko, ypatiškai prižiurėta kelionė į Lietuvą ir visas Baltijos valstijas kas utarninką ant trijų marių milžinų, su persėdimu Southamptone.
MAURETANIA, AQUITANIA, BERENGARIA.
CUNARD piniginiai orderiai išmokami Lietuvoj greitai, užtikrintai, gerai. Dėl informacijų kreipkitės prie vietinio agento arba į
CUNARD STEAMSHIP CO., Ltd.,
126 State St., Boston, Mass.

"111" CIGARETAI!

Jie yra GERI! 10¢
Pirk šluos Cigaretus ir taupyk pinigus!

Tel. Park 2148—W.
Prityręs Lietuvis Fotografistas
Jonas Černius,
8 Vernon st., Worcester, Mass.
Traukiu paveikslus pavienių, vestuvių, draugijų, išvažiavimų, parodų ir pagrabų. Darau krutamus paveikslus. Specialistas piešime didelių paveikslų. Užlaikau visokius paveikslų rėmus.

PIRMAS LIETUVIŠKAS GRABORIUS
Motiejus Čirvinskas
340 HARDING ST.
Telefonas Park 4156.

Tel. Park 2470
BEN. MENDELSOHN
Advokatas.
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybei. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerike, taip Europoj
390 Main st. Room 931-932
Worcester, Mass.

Worcesterio
PENKIŲ CENTŲ BANKĄ,
316 Main Street
Turtas — $20,000,000
Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.
BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryte iki 3 popiet.
Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val. popiet.
Subatos vakarais vien tik dėl pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 val. vakare.

Į LIETUVĄ
WHITE STAR LINE
Iš New Yorko į Cherbourg ir Southampton:
Majestic—Kovo 10; kovo 31; bal. 21 dieną.
Olympic—bal. 7; bal. 17; geg. 19.
balandžio 28-tą.
(Pasaulio didžiausis laivas)
Homeric—bal. 14; geg. 5; geg. 26.
Greiti susisiekimai su Baltijos portais.
AMERICAN LINE
Iš New Yorko į Plymouth, Cherbourg, Hamburg.
*Mongolia ——— Vasario 22.
* Manchuria ——— Kovo 15
Minnekahda (3kliasa) — Kovo 1
* Naujos 3-čios kliasos kvatieros. Perkeliant kitais laivais į Baltijos uostus.
RED STAR LINE
Iš New Yorko į Plymouth, Cherbourg, Antwerp.
Samland ——— vasario 17.
Lapland ——— vasario 24.
Kroonland ——— Kovo 3.
Zeeland ——— Kovo 22
New York — Hamburg — Dancig.
Gothland (3 kliasa)—— Kovo 28
Geras valgis. Uždaryti kambariai. Dideli vieši kambariai. Prieinamos kainos Jųs draugams, atkeliaujantiems Amerikon.
Passenger Department
84 State St., Boston, Mass.

HOLLAND AMERICA LINE
Geriausis, tiesiausis susisiekimas su Lietuva vandeniu. Laivai perkelia pasažierus iš Rotterdamo tiesiai į Pilavą. Laivai išplaukia iš New Yorko:
NOORDAM
Vasario 10-tą.
NIEUW AMSTERDAM
Vasario 17-tą.
VOLENDAM
Vasario 24-tą
Musų laivai turi geriausias vietas dėl trečios kliasos pasažierų. Del užsakymų kreipkitės prie vietinų agentų, ar į
HOLAND AMERICAN LINE,
89 State St., Boston, Mass.